

Poliittiset aloitteet, liittokokous 2021

1. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ammattikoulu on kaikilla osa-alueilla tuotava tasavertaiseen asemaan ylioppilastutkinnon kanssa.

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret ovat huolestuneita ammattikoulutuksen epätasa-arvoisesta asemasta. Vaikka teoriassa toisen asteen koulutukset arvotetaan samalle tasolle, käytännön asioissa koulutukset ovat yhä epätasa-arvoisessa asemassa, kuten esimerkiksi joka kevät lehdet täyttyvät uutisista ylioppilaiksi valmistuneiden nuorista ja siihen varataan isoja palstatiloja. Ammattikoulusta valmistuneita ei noteerata läheskään samanlaisella intensiteetillä. Kuitenkin molemmista koulutuksista valmistuneet nuoret ovat uurastaneet tutkintoaan varten samalla tavalla. Lehtien uutisointi valitettavasti osoittaa sen epäkohdan, että ammattikoulu arvotetaan yhteiskunnassamme yhä heikommalle tasolle. Tällainen asenne yhteiskunnassamme tekee myös sen, että ammattiin valmistuneet harvoin juhlivat yhden tärkeän taipaleen päättymistä. Tämä julkinen keskustelu luo osaltaan myös kuvaa, missä vain ylioppilastutkinnon suorittaneilla nuorilla on mahdollisuus päästä kouluttautumaan korkeakoulututkintoihin.

Olisikin tärkeää tuoda julkisessa keskustelussa paremmin esiin toisen asteen koulutuksen tasa-arvo. Tuomalla ammattiin valmistuvia enemmän esille, voisimme tarjota omaa polkuaan miettivälle nuorelle uusia uravaihtoja. Tämä voisi osaltaan ehkäistä syrjäytymistä, kun nuorille olisi enemmän tietoa aloista, mille kouluttautua.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret voi osaltaan tuoda enemmän esiin ammattiin valmistuvia. Ammattiopistosta saatu osaaminen tulisi paremmin tunnistaa myös jatkokoulutuksessa. Ammattiopiston arvostusta voi jokainen parantaa omalla asenteellaan ja toiminnallaan.

2. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sudet pois ruokintapöydiltä

Kuuluisa sanonta menee niin, että jokin on susi lampaan vaatteissa. Nykymaailmassa se on kuitenkin valitettavasti totta, susi löytyy aivan liian usein lampolasta, tallista, navetasta tai ihmisten pihoilta.

Susi kuuluu luontoon, ei ihmisten pihuille tai rakennuksiin. Susi on villieläin, jonka kuuluukin pysyä villinä. Jo yhden tuotantoeläimen menetys voi olla kohtalokas tuottajalle. Pahimmillaan susi on kuukaudessa saanut aikaan yli kolmenkymmenen lampaan menetyksen.

Taloudellinen menetys on raskas mutta ei voi kiistää myöskään sitä henkistä menetystä, mikä tuottajalle eläimen kuolemasta tulee.

Häirikkösusien poistamisesta on tehtävä helpompaa myöntämällä aiempaa tehokkaammin lupia niiden poistamiseen. Nykyinen järjestelmämme on liian byrokraattinen ja aikaa vievä, eikä esimerkiksi virkavalta välttämättä uskalla tehdä lopettamispäätöstä häirikkösudesta, koska keskusteluilmapiiri susien ympärillä on painostava. Häirikkösusien hävittämisellä takaamme kuitenkin sen, että susikanta pysyy jatkossakin arkana ja poissa pihapiireistä.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Susi kuuluu Suomen luontoon, mutta ei koskaan ihmisten piholle tai eläinten aitoihin. Yhdymme huoleen siitä, että sudet liikkuvat yhä lähempänä ihmisasutusta ja aiheuttavat vahinkoja. Keskustanuoret näkee, että susikannan pitkäjänteinen hoito vaatii kannanhoidollista metsästystä. Keskustanuoret haluaa helpottaa häirikkösusien poistolupaprosessia. Keskustanuoret esittää myös huolensa koirasusien määrän lisääntymisestä.

3. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Karri Kallio Keskustanuorten presidenttiehdokkaaksi

Presidenttikeskustelu käy kuumana. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat nuorkeskustaa ottamaan osaa tähän keskusteluun ja nimeämään ehdokkaakseen seinäjokisen Karri Kallion.

Puhumme puolueessamme jatkuvasti ylisukupolvisuudesta. Tähän vedoten Karri Kallio olisi oiva valinta keskustanuorten presidenttiehdokkaaksi, sillä hänellä on tukevasti keskustalaiset, presidentilliset juuret. Hän on Suomen neljännen tasavallan presidentin Kyösti Kallion lapsenlapsenlapsenlapsi. Karri puskee asioita läpi mammutin voimalla, omaa Urho Kekkosmaista karismaa ja lasit.

Presidentinvaalit tarvitsevat nuoren ehdokkaan, sillä tällä saisimme myös nuoria äänestämään aktiivisemmin, kun joukosta löytyisi heille sopiva ehdokas. Täten esitämme, että keskustanuoret avaavat räväkästi presidenttipelin puolueessamme asettamalla ehdokkaakseen Karri Kallion.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnustaa Karri Kallion erityistaidot ja -lahjat poliittiseen päätöksentekoon, mutta presidenttivaaliehdokkaan nimeäminen ei tapahdu nuorisojärjestössä, vaan rekisteröidyn puolueen tai valitsijayhdistyksen kautta. Keskustanuoret kuitenkin kehottaa

presidentti Kyösti Kallion lapsenlapsenlapsenlasta Karri Kalliota pyrkimään puolueen presidentinvaaliehdokkaaksi.

4. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Suomeen yhdenvertainen saattohoitovapaa

Suomessa läheisen kuoleman edessä ollaan hyvin erilaisessa asemassa. Kun läheinen siirtyy saattohoitoon, mahdollisuus saattohoitovapaaseen riippuu paljon työnantajan ja työterveyden yhteisestä päätöksestä. Läheisen lähestyvä kuolema ei ole sairaus, mutta onnekkaimmat saavat palkallista sairauslomaa läheisensä saattohoitamiseen. Suurin osa kuitenkin joutuu pudottautumaan palkattomalle vapaalle, jäämään vuorotteluvapaalle tai jopa käyttämään vähäisiä lomapäiviään. Toisin on naapurimaassamme Ruotsissa, jossa on mahdollista saada jopa sata rahallisesti korvattua päivää läheisensä hoitamista varten. Tämä palkallinen saattohoitovapaa takaisi jokaiselle oikeuden ja mahdollisuuden hoitaa kuolevaa läheistään.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa aloitteessa esitetyn huolen. Läheisen kuolema koskettaa jokaista jossain vaiheessa elämää. Keskustanuoret näkee, että ihmisarvoiseen elämään kuuluu saada hoitaa kuolevaa läheistä. Yhdessä vietetty aika on arvokasta. Jokaisella on oltava mahdollisuus saattohoitovapaaseen. Jotkut ovat saattohoidon aikana palkallisella sairauslomalla, mutta sen saaminen on kiinni työterveyden ja työnantajan tulkinnoista ja päätöksistä – eihän läheisen kuolema ole sairaus. Mallia saattohoitovapaan järjestämisestä voisi ottaa esimerkiksi Ruotsista, jossa sairausvakuutus maksaa työntekijälle 80 % tämän normaalista palkasta saattohoitovapaan aikana.

5. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Suru omaksi tautiluokitukseksi

Läheisen kuolema on aina suuri järkytys ja sen tuoma suru usein heikentää työkykyä väliaikaisesti. Mitä läheisempi edesmennyt on, sitä suurempi on henkinen kuormitus ja sitä vaikeampaa menetyksestä on toipua. He, jotka eivät koe kykenevänsä töihin hakevat sairauslomaa ja mahdollisesti sitä saatuaan yllättyvät. Diagnoosiksi merkitään masennus, sillä surulla ei ole omaa luokitusta. Tämä on ongelmallista, sillä diagnoosi ei ole oikea ja täten se vääristää sekä tilastoja että henkilön itsensä sairaushistoriaa. Masennus on aina pitkäkestoinen mielenterveyden sairaus, johon kuuluu liittäjänä paljon muutakin kuin pelkkä alakuloisuus ja suru. Surun diagnosoiminen masennukseksi voi myös estää asioita, kuten esimerkiksi jossain elämänvaiheessa diagnosoitu masennus voi estää esimerkiksi adoption tai henkivakuutuksen saamisen.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa, että surun puuttumiseen tautiluokituksesta liittyy aloitteen linjan mukaisesti haasteita, jotka toivottavasti korjaantuvat uuden kansainvälisen ICD-11-tautiluokituksen voimaantulon myötä. ICD-11 on tarkoitus ottaa käyttöön myös Suomessa lähivuosina, ja se sisältää pitkäaikaiselle surulle oman määritelmänsä. Tautiluokituksessa ei kuitenkaan varsinaisesti puhuta akuutista tai äkillisestä surusta, minkä huomiointia Keskustanuoret peräänkuuluttaa.

Keskustanuoret näkee surun tautiluokituksessa myös mahdollisuuden yhdenmukaistaa suruun liittyviä sairauslomakäytäntöjä työpaikoilla. Tällä hetkellä ei ole yhtenäistä linjaa, jonka mukaan työpaikoilla toimittaisiin. Sen myötä surun vuoksi tilapäisesti työhön kykenemättömät ovat eriarvoisessa asemassa osan saadessa palkallista ja toisten ottaessa palkatonta vapaata surun käsittelyä varten.

Vaikka aloitteessa puhutaan vain läheisen kuolemasta, Keskustanuoret kokee tärkeänä muistaa ja huomioida myös muiden, äkillisten ja akuuttien surutilojen vaikutukset. Tällaisia voivat olla esimerkiksi muuten traumaattiseen, esimerkiksi jonkun tuntemattoman kuolemaan johtaneeseen tilanteeseen joutuminen ja vaikkapa äkillisesti syystä tai toisesta peruuntunut adoptio tai lähipiirissä tapahtunut keskenmeno.

6. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Etsivä aikuistyö osaksi aikuissosiaalityötä

Etsivä nuorisotyö on osoittautunut hyödylliseksi keinoksi ehkäistä syrjäytymistä ja tukea alle 29-vuotiaita nuoria elämässä. On kuitenkin olemassa myös paljon yli 30-vuotiaita, jotka kaipaavat samankaltaista tukea kuin etsivä nuorisotyö tarjoaa. Siksi aikuissosiaalityötä täydentämään voitaisiinkin lanseerata etsivä aikuistyö. Siinä missä aikuissosiaalityö on hyvin kankeaa ja edellyttää henkilön hakeutumista itse avun piiriin, etsivä aikuistyö voisi helpommin ottaa kopin nuoresta ja olla muutenkin matalan kynnyksen tukea. Tällä hetkellä jokainen tukitoimi aikuissosiaalityössä vaatii pidempiaikaisia ongelmia, eikä matalan kynnyksen tukea ole.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret yhtyy vahvasti aloitteen huoleen siitä, löytävätkö kaikki tarvitsevat aikuissosiaalityön piiriin. Kuvatun kaltaista etsivää aikuissosiaalityön piiriin luettavaa työtä kuitenkin järjestetään jo esimerkiksi Helsingissä etsivän lähityön nimellä. Toimintatapa on siis tuttu, mutta sen kenttä on moninainen.

Keskustanuoret näkee etsivän aikuissosiaalityön nimenomaan etsivän nuorisotyön jatkona, eikä työ varsinaisesti siksi auttaisi alle 29-vuotiaita. Keskustanuoret kokeekin, että

sote-uudistuksessa valittavilla päättäjillä on mahdollisuus edistää myös aikuissosiaalityön etsivän toiminnan järjestämistä entistä kattavammin koko maassa.

7. Etelä-Savon Keskustanuoret: Panostuksia sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden työhyvinvointiin

Etelä-Savon Keskustanuoret on huolissaan sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden työhyvinvoinnista. Tilanne on tällä hetkellä heikko ja Suomessa alkaa olla pulaa alan työntekijöistä. Työntekijöiden tarve ei kuitenkaan näytä tulevaisuudessakaan ainakaan merkittävästi vähenevän. Ellei tilanteeseen vaikuteta tässä vaiheessa, Suomessa ei ole tarpeeksi alan toimijoita tulevaisuudessa.

Uusien hyvinvointialueiden yhteydessä Keskustanuorten tulee vaikuttaa siihen, että työntekijöiden työhyvinvointi säilyy keskustelussa ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään. Sotekeskustelussa usein nousee esiin kustannukset ja niiden nousu. Tämä on tärkeää eikä kustannuskeskustelua tule unohtaa. Kaikki panostukset sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden hyvinvointiin eivät kuitenkaan vaadi merkittäviä taloudellisia resursseja.

Etelä-Savon Keskustanuoret vaatiikin, että Keskustanuorten tulee pitää esillä sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden työhyvinvointia hyvinvointialueiden päätöksenteossa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa ja tunnustaa aloitteessa esitetyn huolen. Sosiaali- ja terveysalan työntekijät ovat olleet etenkin koronakriisin aikana kovilla. Työntekijöiden tarve tulevaisuudessa kasvaa. Keskustanuoret näkee, että tämän takia sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden työhyvinvointiin tulee panostaa entistä enemmän. Työssään viihtyvä henkilöstö on edellytys laadukkaille palveluille. Hyvinvointialueilla on panostettava työhyvinvoinnin johtamiseen. Aktiiviset toimet työkyvyn ylläpitämiseksi parantavat sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa ja säästävät kustannuksia. Myös työturvallisuuteen tulee kiinnittää enemmän huomiota.

8. Helsingin Keskustanuoret: Lasisten viinipullojen panttia nostettava 0,40 euroon

Suurissa kaupungeissa on yleistynyt ilmiö, jossa pantilliset viinipullot jäävät puistoihin ja lentävät roskiin. Näemme, että syy on verrattain painavien lasisten viinipullojen pienempi pantti verrattuna tölkkeihin ja muovisiin pulloihin. Helsingin keskustanuoret ehdottavat, että lasisten yli 0,5 litran juomapakkausten pantti on korotettava nykyisestä 0,10 eurosta 0,40 euroon. Suomessa erilaisten juomapakkausten euromääräisistä panteista päättää asetuksella valtioneuvosto.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnustaa asian tärkeyden ja sen, että lasipullojen jäädessä luontoon, voivat ne vahingoittaa eläimiä tai ihmisiä. On myös syytä huomata, että PALPA:n mukaan lasipullojen palautusaste on pienempi kuin esimerkiksi tölkkien tai muovipullojen, ja panttihinnan korotus voisi edesauttaa helposti kierrätettävän lasin palautusastetta. Keskustanuoret haluaa, että muidenkin juomapakkausten panttien tasoa tarkastellaan.

9. Helsingin Keskustanuoret: Porsaiden saatava pitää kiveksensä

Suomessa on tällä hetkellä laillista kastroida urospossujen kivekset possun ensimmäisen elinviikon aikana. Toimenpide on kuitenkin äärimmäisen stressaava ja kivulias possuille, koska possuja ei aina edes puuduteta.

Possujen kastraatio tehdään pelkästään kuluttajien mieltymysten johdosta, koska noin kymmenellä prosentilla kastroimattomista possuista on kehossaan sukupuolihormonia, joka aiheuttaa pahanhajuisen hajun lihan kypsennysvaiheessa. Moni ihminen ei kuitenkaan edes huomaa tätä hajua eikä se vaikuta myöskään lihan makuun.

Helsingin Keskustanuoret ovat pöyristyneitä tästä barbaarisesta toimintatavasta, joka edelleen jatkuu maassamme. Jotkut länsimaat ovat jo ottaneet askelia eettisempää kasvatusta kohti, ja niin Suomenkin pitäisi. Helsingin Keskustanuoret esittävät, että eläinten hyvinvointi laitetaan pienen ihmisjoukon hajutottumusten edelle ja urospossujen kastraatio kielletään kokonaan Suomessa.

Liittohallitus vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa aloitteessa esitetyn huolen. Keskustanuoret haluaa Eläinpoliittisessa linjapaperissaan lisätä tutkimusta parhaista sikojen kastraatiomenetelmistä, ja että porsailta on kastraatiossa ja sen jälkeen riittävä kivunlievitys. Keskustanuoret näkee kuitenkin porsaan kastraation tarpeellisena toimenpiteenä kuluttajan ja tilallisen kannalta.

10. Helsingin keskustanuoret, Uudenmaan Keskustanuoret: Nuuskan myynti lailliseksi

Yli 25-vuotta sitten Suomi liittyi Euroopan Unioniin, astui samalla voimaan nuuskan myyntikielto Suomessa ja nuuskan käytön odotettiin sen myötä vähenevän. Nykyhetkellä tiedämme, että näin ei tapahtunut, vaan sen sijaan nuuskan käyttö on moninkertaistunut erityisesti nuorten keskuudessa.

Koska nykyinen nuuskan myynnin rajoituspolitiikka on epäonnistunut tavoitteessaan vähentää nuuskan käyttöä suomalaisten keskuudessa, pitää siitä luopua. Nuuskan laiton myynti ja salakuljettaminen on sosiaalisen median aikakaudella yleistä kansanhuvia, johon on viranomaisten toimesta vaikeaa puuttua.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee nuuskan terveyshaittoja ja voimakasta riippuvuutta aiheuttavana päihteenä. Nuorten nuuskankäyttäjien määrä on arvioiden mukaan kaksinkertaistunut muutamassa vuodessa. Tilanne on siis hälyttävä.

Keskustanuoret ei halua sallia nuuskan myyntiä Suomessa. Yhdymme kuitenkin aloitteen huoleen salakuljetuksen lisääntymisestä. Myynnin vapauttaminen tulisi lisäämään nuuskan käyttöä ja sitä kautta myös kansanterveydellisiä haittoja. Lisäksi Keskustanuoret esittää, että nuuskan tuontirajoituksia kiristettäisiin edelleen. Myös netin röyhkeä ja avoin nuuskakauppa on saatava padottua: Keskustanuoret esittääkin, että Ruotsin valtio täytyy pitää parempaa huolta nuuskan salakuljettamisen estämisestä erityislupansa vuoksi.

Mikään muu EU-maa ei ole saanut nuuskan myynnin poikkeuslupaa Ruotsia lukuun ottamatta. Lisäksi Suomi on asettanut tavoitteekseen olla savuton maa vuoteen 2030 mennessä. Olisi nurinkurista, että sallisimme toisen nikotiinituotteen myynnin tilanteessa, jossa olemme pääsemässä tupakasta eroon. Kyse ei ole ainoastaan yksilönvapaudesta, vaan nikotiinituotteista aiheutuvat sairaudet lankeavat lopulta kaikkien maksettavaksi - nuuskan tapauksessa Suomessa niin, ettei tuotetta saa Suomessa edes myydä.

Keskustanuoret kokee, että Ruotsin erityisluvasta valmistaa ja myydä nuuskaa olisi syytä keskustella vakavasti. Ruotsin tuottamasta nuuskasta vahvimpia nuuskalajeja käytetään lähinnä Suomessa, jolloin myös niiden aiheuttamat haitat jäävät Suomen kontolle. Tällä hetkellä Valtuuskunnan 2021 tahdon mukaisesti Keskustanuoret on valmis laillistamaan alle 20mg/g nikotiinia sisältäviä nikotiinituotteita, muttei nuuskaa itsessään sen aiheuttamien terveyshaittojen vuoksi. Tämä raja olisi myös luonteva Ruotsissa poikkeusluvalla valmistetulle nuuskalle.

Ensisijaisesti Keskustanuoret pyrkii kuitenkin pitkällä tähtäimellä siihen, että Ruotsin poikkeusluvasta päästäisiin luopumaan kokonaan mahdollisimman pian. Tämä vaatii yhteistyötä muiden maiden kanssa ja aktiivista EU-vaikuttamista. Kaikkia näitä tavoitteita - Ruotsin vastuunkanto rajavalvonnasta, valmistetun nuuskan nikotiinipitoisuuden laskemisesta enintään 20mg/g ja lopulta poikkeusluvun päättymisestä - veloitetaan edistämään jo tulevan liittohallituksen voimin suorilla yhteydenotoilla niin Ruotsiin kuin Euroopan unioniin.

11. Helsingin Keskustanuoret: Valkoposkihanhet kuriin!

Helsingissä sekä pääkaupunkiseudun ympäristöissä valkoposkihanhet ovat harvinaisen tuttu näky. Hanhet ovat linnoittautuneet teille, puistoihin sekä muille kaupungin asukkaiden suosimille alueille runsain joukoin.

Linnut ovat lisääntyneet viime vuosina hurjat määrät ja niiden tottuessa ihmisiin myös tavat ovat murroksessa. Siinä missä ennen hanhet väistivät ja kartoivat ihmisiä on niiden käytös muuttunut entistä röyhkeämmäksi sekä aggressiivisemmäksi. Helsingin kaupunki on kertonut julkisesti etsivänsä keinoja hanhien toiminnan kontrollointiin sekä niiden ohjaamiseen pois asukkaiden elinpiirin alueelta mutta ehdotukset ovat jääneet enemmän puheiden ja satunnaisten kokeilujen varaan. Ongelma on laajentunut nykyään myös koko läntistä rannikkoa koskevaksi aiheuttaen mm. viljelijöille vuosittain merkittäviä tuhoja.

Helsingin Keskustanuoret vaativat että valkoposkihanhien toimintaan puututaan konkreettisin toimin ja kartoitetaan todellisuudessa toimivat keinot, jotta ne voidaan pitää pois mahdollisimman suurin määrin puistoista, pelloilta ja muilta alueilta, jossa ne häiritsevät asukkaidensa elintilaa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Valkoposkien aiheuttamat ongelmat täytyy saada hoidettua. Valkoposkihanhi luokitellaan nykyään elinvoimaiseksi lajiksi. Lajin elinvoimaisuus ja valkoposkihanhen aiheuttamat haitat ovat vahva peruste sallia yhtenä apukeinona esimerkiksi metsästys.

12. Helsingin Keskustanuoret: Maahanmuuttajille mahdollisuus työhön julkisella sektorilla ilman kahden kotimaisen kielen osaamisvaatimusta

Tällä hetkellä tilanne on se, että monilla aloilla on paha työvoimapula osaavista työntekijöistä. Osaltaan työvoimapulaa pahentaa se, että monissa julkisen sektorin töissä vaaditaan molempien kotimaisten kielten osaaminen, jotta voisi tulla valituksi työhön. Kielitaitovaatimuksista säädetään laeissa ja asetuksissa.

Monia sellaisia maahanmuuttajia on työttömänä tai etsimässä uutta työtä, jotka osaavat hyvin yhtä kotimaista kieltä. Heitä voitaisiin paremmin palkata ja houkutella eri töihin, mikäli työn voisi saada pelkän yhden kotimaisen kielen osaamisella. Vaatimus kahden kielen osaamisesta on usein kohtuuton henkilölle, joka ei ole Suomeen muuttaessa osannut kumpaakaan kieltä. Myös vakituinen virka tulee olla mahdollinen maahanmuuttajalle, joka osaa vähintään yhtä kotimaista kieltä sujuvasti.

Helsingin Keskustanuoret esittävät, että vaatimus kahden kielen osaamisesta julkisella sektorilla työskenneltäessä poistetaan silloin kun työhön palkataan maahanmuuttaja, jolla on hyvät edellytykset tehtävän hoitamiseksi ja hän osaa suomea tai ruotsia sujuvasti. Tämän lisäksi palvelut tulee olla organisoitu siten, että niiden riittävyys suomeksi ja ruotsiksi taataan muuten.

Muutos vastaisi osaltaan työvoimapulaan ja edistäisi ulkomaalaistaustaisten työllistymistä sekä lisäisi julkisen sektorin työntekijöiden monimuotoisuutta.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tärkeänä, että maahanmuuttajien työllistymistä edistetään. Työllistyminen on tärkeää niin työllisyystason nousun kuin maahanmuuttajien integroitumisen kannalta. Toisaalta on myös tärkeää, että sekä suomen- että ruotsinkielisille Suomen kansalaisille on turvattu julkiset palvelut omalla äidinkielellään.

Keskustanuoret ajattelee, että kahden kielen taitovaatimus maahanmuuttajilta voidaan poistaa. On kuitenkin huomioitava se, että joissakin työtehtävissä kahden kielen hallitseminen on pakollista. On perusteltua, että julkisen sektorin työpaikoissa voidaan edelleen edellyttää kahden kielen osaamista silloin, kun se on tehtävän suorittamisen kannalta pakollista. Työnhakutilanteissa onkin tärkeää, että julkisen sektorin työpaikkailmoituksissa mainitaan selkeästi kielitaitovaatimuksista.

13. Helsingin Keskustanuoret: Sipilän hallituksen opintotukileikkaukset on peruttava

Vuoden 2017 opintotukileikkausten yhteydessä korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa leikattiin neljäsosalla ja opintotukikuukausien määrää vähennettiin. Leikkausten seurauksena opintolainakanta on yli kaksinkertaistunut muutamassa vuodessa ja vuosittain jopa yli 10 000 korkeakouluopiskelijan opintotuki loppuu kesken opintojen. Opiskelijoiden käytettävissä olevat tulot ovat keskimäärin pudonneet noin 200 eurolla muutaman vuoden aikana. Opiskelijoiden toimeentulon vaikeudet ovat myös tutkitusti voimakkain mielensterveyden oireilua selittävä taustatekijä.

Keskusta on Marinin hallituksen ainoa puolue, joka ei vaaliohjelmassaan ehdottanut opintotukileikkausten perumista. Todennäköisesti tämän vuoksi hallitus ei ole voinut sitoutua välttämättömään päätökseen viime kauden raakojen leikkausten perumisesta. Keskustanuorten on asetettava kannattamaan opintotuen parannuksia vähintään vuoden 2016 tasolle ja vaadittava emopuoluetta avaamaan silmänsä tilanteen vakavuudelle. Valtiovarainministerin ja opintotuesta vastaavan tiede- ja kulttuuriministerin päätösvallan turvin Keskustalla olisi erinomainen mahdollisuus myös saada aikaan muutos.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa kestävää taloudellista kasvua, mutta ymmärrämme myös opiskelijoiden toimeentulon haasteet. Sipilän hallitus joutui tekemään kipeitä päätöksiä, mutta päätösten peruminen sellaisenaan ei ole järkevää. Erilaiset yhteiskunnan tarjoamat tuet tarvitsevat suuremman rakenteellisen uudistuksen. Keskustanuorten perustulomalli vastaa myös opiskelijoiden toimeentulon tarpeisiin.

Opiskelijan toimeentulosta on syytä olla huolissaan. Keskustanuoret on linjannut liittokokouksessa 2020, että opintorahan määrää on korotettava korkeakouluopiskelijoiden osalta. Opintorahan korotus on kuitenkin välivaihe. Pitkällä tähtäimellä sosiaaliturvaa uudistettaessa on Keskustanuorten näkemyksen mukaan saatava myös opiskelijat perustulon piiriin - ja siksi todellinen mahdollisuus ja vaikuttamisen paikka on juuri nyt, tässä hetkessä.

14. Helsingin Keskustanuoret: Autoilun kustannuksia on vähennettävä ilmastotoimilla

Autoa käyttävien kukkaro on ollut monien hyökkäyksen kohteena vuosien ajan. Toisaalta veropolitiikassa on korostettu tarvetta korottaa niin kutsuttuja haittaveroja valtiontalouden alijäämän tilkitsemiseksi. Toisaalta voimakkaita ilmastotoimia vaativat poliittiset voimat ovat pyrkineet asettamaan entistä rajumpia sanktioita saastuttaville polttoaineille. Seurauksena autoa arjessaan tarvitsevat suomalaiset ovat jääneet vaille poliittista puolustajaa.

Keskusta ei kuitenkaan saa olla puolue, joka vain vastustaa muiden ehdotuksia vaan tarvitaan omia ratkaisuja. Keskustan on siksi pyrittävä siihen, että uudet kestävä ja ilmastoystävälliset liikenteen energianlähteet otetaan nopeasti ja määrätietoisesti käyttöön kaikkialla Suomessa. Näin voidaan varmistaa sähkö-, kaasu- ja biopolttoaineella toimivien kulkuneuvojen nopea käyttöönotto. Liikenteen päästövähennysten tiekartta on suunniteltava niin, että kestäväillä energianlähteillä toimivien kulkuneuvojen käyttö- ja hankintakustannukset laskevat nopeasti. Keskustan on tavoiteltava määrätietoisesti sitä, että myös tulevaisuudessa liikkuminen välttämättömiin menoihin ja myös vapaa-ajalla on edullista. Se onnistuu vain määrätietoisilla ilmastotoimilla, jotka eivät tule autoilijan maksettavaksi vaan heidän hyödykseen.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Suomi on pitkien etäisyyksien maa ja monessa paikassa yksityisautoilu on pitkien välimatkojen takia ainoa keino liikkua. Keskustanuoret näkee tulevaisuuden liikenteen kulkevan usealla erilaisella ympäristöystävällisellä voimanlähteellä. Jo nyt on olemassa

erilaisia tukia ja kannustimia autokannan uudistamiseen liittyen, kuten esimerkiksi täyssähköautojen hankintatuki, romutuspalkkiokampanjat, sekä konversiotuet etanoli- ja kaasuautoille. Keskustanuoret pitää tärkeänä, että myös jatkossa uuden ilmastoystävällisen auton hankintaan tai käyttövoiman muuttamiseen ilmastoystävälliseen suuntaan tarjotaan tukea.

Kuten aloitteessa todetaan, emopuolue Keskustan täytyy esittää omia ratkaisuja ilmastoystävällisen liikenteen puolesta. Tällainen on muun muassa avaus liikenteen verotuksen uudistamisesta.

15. Helsingin Keskustanuoret: Eläkejärjestelmän maksutasapaino on ylläpidettävä sukupolvi poliittisesti oikeudenmukaisella tavalla

Tuoreimpien eläkejärjestelmän kestävyyttä arvioivien laskelmien mukaan on todennäköistä, että tarvitaan edelleen uusia toimenpiteitä, jotta maksujen ja eläkkeiden tasapainoa pystytään ylläpitämään. Aikaisemmat tasapainottavat toimenpiteet kuten yhä kauemmaksi karkaava eläkeikä ja korkeat eläkemaksut, ovat kohdentuneet erityisesti nuoriin ikäluokkiin. Seurauksena eläkejärjestelmän kantovastuu on muodostumassa suhteettoman raskaaksi erityisesti nuorille ikäluokille. Sen sijaan kertyneisiin eläkkeisiin ei ole tahdottu puuttua. Erityisesti suurten ikäluokkien eläkemaksut ja eläkeikä ovat olleet huomattavasti matalampia kuin myöhempien sukupolvien.

Sukupuolien välisen tasa-arvon näkökulmasta on perusteltua, että myös kertyneiden eläkkeiden ja tulevien maksuvastuiden suhteen voidaan tehdä eläkejärjestelmää tasapainottavia toimenpiteitä. Näin on tehty esimerkiksi Ruotsissa, jossa työeläkkeiden indeksikorotuksiin on rakennettu joustomekanismi, joka ottaa huomioon eläkejärjestelmän tasapainoa uhkaavia muutoksia.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten tavoitteena on saavuttaa oikeudenmukainen ja kestävä eläkejärjestelmä, joka joustaa väestörakenteen muutosten myötä. Eläkejärjestelmän on taattava jokaiselle ihmiselle mahdollisuus turvattuun ja hyvään vanhuuteen nyt ja tulevaisuudessa. Toisaalta veronmaksajille ei saa kohdistua kohtuutonta verotaakkaa, vaan talouden tasapainosta ja maksuvalmiudesta tulee huolehtia.

Keskustanuoret näkee maksutasapainon ylläpidon tärkeänä. Suomen väestörakenne on suuren muutoksen alla tulevina vuosina, joten joustavaa ja kestävä eläkejärjestelmä on välttämätön. Keskustanuoret suhtautuu avoimin mielin Ruotsin mallissa käytettävään joustomekanismiin.

16. Hämeen Keskustanuoret: Kahden kodin lapsille oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen

Lasten vuoroasuminen on verraten yleistä Suomessa. Kahdessa kodissa asuvia lapsia on noin 110 000 ja lähes 30 prosenttia erillään asuvien vanhempien lapsista asuu vuorotellen kummankin vanhempansa luona. Yhteishuoltajuudessa lapselle tulee kuitenkin määrittää yksi virallinen osoite. Tämä johtaa siihen, että perheille tarjolla olevat etuudet ja palvelut eivät aina tue vuoroasumista. Samaan aikaan lapsen asuminen kahdessa kodissa tuo perheille usein käytännön hankaluuksia ja lisäkuluja.

Koulukuljetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998), jonka mukaan maksuttomaan kuljetukseen on oikeus esi- tai perusopetusta tai lisäopetusta saavalla oppilaalla, jos koulumatka on enemmän kuin viisi kilometriä (542/2018). Koulukuljetuksen järjestämisvelvollisuus on kunnilla. Vuoden 2020 lopulla julkaistun *Lasten vuoroasuminen ja sosiaaliturva : Vuoroasumisen nykytila ja merkitys etuus- ja palvelujärjestelmän kannalta* -tutkimuksen mukaan sekä lähivanhemmat että etävanhemmat nostivat yhdeksi lapsen asumiseen liittyväksi ongelmaksi sen, että kunnan järjestämää koulukuljetusta ei ollut mahdollista saada lapsen toisesta kodista. Tämä ongelma nousi esille myös kansanedustaja Hilikka Kempin johtaman asiantuntijatyöryhmän julkaisemassa *Eroon lapsiperhekäyhyydestä*-selvityksessä.

Kuntien toimintatavat kahdessa kodissa asuvien lasten koulukyytien osalta vaihtelevat. Osa kunnista ei tarjoa kyytiä ollenkaan toiseen kotiin, osassa kunnista kyyti tarjotaan maksusta toiseen osoitteeseen ja joissain kunnissa oikeus koulukyytiin molempiin kotiin tarjotaan kaikille siihen oikeutetuille maksutta. Tämä asettaa eri kunnissa asuvat lapset ja perheet räikeästi eriarvoiseen asemaan. Käyteet voivat vaihdella myös kuntien sisällä.

Hämeen Keskustanuoret esittää, että oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen tulee jatkossa tarjota myös kahdessa kodissa asuvien lasten molempiin kotiosoitteisiin, jos koulukyytien muut kriteerit, kuten kilometrirajat, täyttyvät. Hämeen Keskustanuoret vaatii, että Keskustanuorten tulee ajaa lakimuutosta tämän mahdollistamiseksi. Jotta nuoret aikuiset uskaltavat perheellistyä, tulee perheiden palveluiden olla kunnossa ja kehittyä yhteiskunnan muutoksen myötä. Perheiden moninaisten tilanteiden tunnistaminen ja lapsiystävällisten ratkaisujen tarjoaminen ovat avainasemassa, kun rakennamme yhä lapsi- ja perhemyönteisempää yhteiskuntaa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa aloitteen esiin tuoman haasteen. Moninaiset perheet ovat yhteiskunnan voimavara ja pitkien välimatkojen Suomessa kouluun tulee päästä molempien vanhempien luota. Koulukuljetus molempien vanhempien luota helpottaa yhteishuoltajuutta ja auttaa lasta luomaan kiinteän suhteen molempiin vanhempiin.

17. Kaakon Keskustanuoret: Ongelmataustoista uuteen elämään toisella paikkakunnalla

Päihdeongelma- ja muista taustoista eheytyminen on vaikeaa, jos palaa takaisin ”vanhaan elämään”. Olisi tärkeää tukea ihmisten eheytymistä ja uusiin piireihin pääsyä tarjoamalla heille kodin ja työllistämistä toiselta paikkakunnalta. Yksinäisyys on toisaalta tällöin suuri ongelma, joten mielekkään seuraelämän syntyminen ja tukeminen on yhtä lailla tärkeää. Olisi mietittävä keinoja tarjota esimerkiksi maahanmuuttajien kotouttamiskeskusten kaltaisia yhteisöllisiä paikkoja ihmisten saattamiseksi parempaan ja raittiiseen elämään.

Kaakon Keskustanuoret vaatii, että ihmisille luotaisiin ”pelastuspaketti” eli tarjotaan erilaisia polkuja eheytyä, joista valita. Heille tarjottaisiin, ei pakotettaisi, paikkaa jostain toiselta päin Suomea ja työllistämään siellä. Tarvitaan yhteistyötä eri Suomen kuntien kesken tällaisen joustavan eheyttämisjärjestelmän luomiseksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei kannata eheyttämisjärjestelmän luomista. Aloitteesta ei myöskään käy ilmi tuleeko koti tarjota jokaiselle paikkakuntaa vaihtavalle. Keskustanuoret pitää tärkeänä päihdeongelmaisten auttamista, ja että satsaukset tehdään ennaltaehkäisyyn ja palveluiden saatavuuteen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että päihderiippuvainen pääsisi irtautumaan päihdepiireistä.

18. Kaakon Keskustanuoret: Opiskelijoiden monipaikkaisuuden edellytykset hybridiopetuksen kautta turvattava koronan jälkeenkkin

Monipaikkaisuudesta puhutaan paljon ja siitä, kuinka se on helpottunut koronan ja etätyön ansiosta. Nuorten asumisessa monella paikkakunnalla on kuitenkin nykyään monia haasteita. Esimerkiksi työnteko kotipaikkakunnalla vaikeutuu korkeakouluopintojen myötä ehkä suotta, sillä korkeakoulut vaativat tyypillisesti läsnäoloa opiskelupaikkakunnalla. Myös toisella asteella suuressa kunnassa syrjäseudulla asuvan on helppoa ja joustavaa opiskella kotoa käsin, jos koulu sijaitsee kuntakeskuksessa. Tästä on poikettu koronan myötä, kun etä- ja hybridiopetus ovat tulleet arkeen, mutta haluja ”palata vanhaan” eli pelkän läsnäolo-opetuksen malliin on olemassa. Tämä on iso ongelma opiskelijoiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta, kun etäällä ja eri elämäntilanteessa oleva opiskelija on huonommalla viivalla kuin kuntakeskuksessa tai kampuskaupungissa oleskeleva opiskelutoveri. Kaakon Keskustanuoret vaatii, että Suomessa tarjotaan kaikilla asteilla vastaisuudessakin kaikki opetus myös etämahdollisuudella. Hybridiopetus on tullut jäädäkseen ja se on yksi opiskelijan perusoikeuksista.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee hybridiopetuksen mahdollisuudet ja hybridiopetusta voidaan hyödyntää opetuksen niin salliessa, jos se on sopivaa lapsen ikätasoon ja kykyihin nähden. Hybridiopetus luo monipaikkaisuuden mahdollisuuden ja kannustaa opiskelemaan asuinpaikasta riippumatta. Hybridiopetus vaatii lisäpanostuksia tekniikkaan ja esimerkiksi opetushenkilökunnan koulutukseen. Hybridiopetus ei saa olla syy lakkauttaa kouluja.

19. Kaakon Keskustanuoret: Poikittaista rautatieliikennettä saatava lisää

Suomen poikittainen rautatiehenkilöliikenteen linjaverkko on nykyisin todella heikko, vaikka rautatieverkko ja kalusto tämä mahdollistaisivat. Esimerkiksi Kaakkois-Suomen ja läntisen ja pohjoisen Suomen matkanteko on tehtävä nykyisin Tikkurilan kaukojunavaihdon tai kahden paikallisjunavaihdon kautta, vaikka Riihimäen käyttämättömän kolmioraitteen ansiosta voitaisiin aloittaa suorat kaukojunavuorot. Samoin Pohjois-Karjalasta Pohjois-Suomeen on hyvin mutkikasta matkustaa.

Kaakon Keskustanuoret esittääkin, että Suomessa pyritään panostamaan uusien poikittaisten henkilöjunareittien käynnistämiseen. Tämä palvelisi mitä suurimmassa määrin nuorten ja opiskelijoiden liikkumista sekä työmatkaliikennettä olemalla samalla suuri askel hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret yhtyy aloitteeseen ja tunnustaa syvästi rautatieverkon uudistustarpeet. Kuten aloitteessa mainitaan, nykyinen rautatieverkko mahdollistaisi poikittaisliikenteen. Keskustanuoret esittää, että rautatiehenkilöliikenteen tarpeet ja mahdollisuudet kasvavaan poikittaisliikenteeseen selvitetään. Toimiva lähijunaliikenne vaatii kattavaa asema- ja raidekokonaisuutta. Suomeen lisää raiteita ja suomalaiset raiteille!

20. Kaakon Keskustanuoret: Suomalaisen pariutumista tuettava treffivelvoitteella

Suomen väestökehityksen kannalta valtaisa ongelma on, etteivät suomalaiset nuoret löydä toisiaan. Pariutuminen on monelle vaikeaa tai ainakin arkielämässä toissijaista postmodernin konsumerismin puristuksessa. Ratkaisuna tähän on luoda kannustimia, joilla nuoria patistetaan treffeille ja tutustumaan toisiinsa. Kaakon Keskustanuoret vaatii, että tulonsiirroista esimerkiksi asumislisä asetetaan vastikkeelliseksi: kuten työmarkkinatukea vastaan on käytävä työllistämistoimissa, olisi nuorten yksin asuvien käytävä vaikkapa kuukauden aikana tietty määrä treffeillä. Esimerkiksi elokuvaliput voitaisiin vähentää kuitteja

vastaan verotuksessa. Vuodessa voisi olla kuitenkin pari vastikkeetonta kuukautta, mm. festivaalikauden rauhoittamiseksi.

Tällä toimenpiteellä ennaltaehkäistäisiin yksinäisyyttä etenkin myöhemmissä elämänvaiheissa. Naimisiin päätyneille pariskunnille valtio jakaisi Pohjois-Suomen kruununmailta metsäpalstoja, joten suomalaisten yksityisten metsäomistuskin saataisiin nousuun. Tämä puolestaan turvaisi perustettavien perheiden toimeentulon näiden monipuolistetulla ja parhaimmillaan omaan alkutuotantoon nojaavalla tulorakenteella.

Kaakon Keskustanuoret esittää siis, että yhteiskunta ohjaa nuoret vakiintumaan ja nostamaan syntyvyyden nousuun.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tuntee suurta huolta syrjäytymisestä ja yksinäisyydestä. Kuitenkin näemme, että ketään ei voi velvoittaa treffailemaan. Mielestämme jokaisella on oikeus etsiä kumppania rauhassa, mikäli kaipaa rinnallensa sitä parempaa puoliskoa.

Keskustanuoret näkee, että jokaisella on oikeus määritellä itse perheensä. Kaikenkokoiset perheet ovat yhtä arvokkaita. Myös pariskunta ilman lapsia voi olla perhe, yksin voi olla perhe tai ystävät voivat monelle olla perhe.

21. Kaakon Keskustanuoret: Säästötili syntyvien lasten pesämunaksi

Yhteiskunnan tulisi tukea uuden sukupolven vakavaraisuutta ja harrastuneisuutta säästämisen suhteen.

Kaakon Keskustanuoret esittää, että valtion on taattava syntyville lapsille säästötili ja maksettava sinne syntymän jälkeen omalle säästötilille jokin rahasumma, joka kasvaisi korkoa ja jonka he saisivat oman käyttöönsä täysi-ikäiseksi tultuaan. Tilille voisi tallettaa korkoa kasvamaan myös muuta rahaa. Näin hyvinvointiyhteiskunta sijoittaisi lasten tulevaisuuteen pesämunan, jonka turvin nämä aikanaan pääsisivät itsenäisen elämän alkuun.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen

Keskustanuoret näkee säästötilin haasteena sen, että rahat voisi nostaa pois tililtä jo ennen lapsen täysi-ikäistymistä. Keskustanuoret kannattaa kuitenkin suomalaisten perheiden ja kotitalouksien kannustamista säästämiseen ja sijoittamiseen.

Säästötilin sijaan keinona voisi olla osakesäästötilin avaaminen alkutalletuksen kera niin, että ostoja voisi tehdä ainoastaan osakkeisiin, eikä talletusta voisi nostaa puhtaana käteisenä pois tililtä. Keskustanuoret pitää tärkeänä, että mallia kehitettäessä huomioidaan lasten ja perheiden erilaiset tilanteet.

22. Kainuun Keskustanuoret: Kainuuseen oma yliopisto

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että mahdollinen tuleva yliopisto perustetaan Kainuuseen. Kainuun pitkät välimatkat ovat loistava mahdollisuus digitaalisia yhteyksiä hyödyntävälle yliopistolle, ja pohjaa sille antaa jo oma yliopistokeskus Kajaanissa.

Kainuusta katsottuna yliopistot sijaitsevat kaukana, joten olisi myös alueellisen tasa-arvon näkökulmasta oikeus ja kohtuus, että Kainuu saa oman yliopistonsa. Yliopisto Kainuussa olisi myös aluepoliittisesti tärkeä. Tällä hetkellä vain 3 % muualla yliopistoissa opiskelevista palaa takaisin maakuntaan. Vertailun vuoksi Kainuussa ammattikorkeakoulun käynneistä kuitenkin noin 50–60 % jää työskentelemään alueelle. Kainuuseen tarvitaan korkeasti koulutettuja ihmisiä töihin, joista on tällä hetkellä huutava pula.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Uusien yliopistojen perustaminen on todella mittava ja kallis hanke. Korkeakouluilla on tärkeä rooli myös aluekehityksessä. Kajaanissa ammattikorkeakoulu tarjoaa jatkossakin laadukasta opetusta.

Keskustanuoret muistuttaa myös, että Kainuussa on nykyisellään yliopistotoimintaa, esimerkiksi Kajaanin yliopistokeskuksella. Tämä ei tietenkään korvaa täysin omaa yliopistoa, mutta mahdollistaa yliopistotasoisien opiskelun.

Jatkossa yliopistokoulutuksessa olisi tarjottava aidosti mahdollisuus suorittaa opintoja myös monimuotoisesti ja etänä. Tällöin opiskelu olisi mahdollista ajasta, paikasta ja elämäntilanteesta riippumatta. Tämä helpottaisi myös opiskelua harvaan asutuilla alueilla.

Keskustanuorten mielestä on tärkeää, että myös jatkossa jokaisessa maakunnassa on toimiva korkeakoulu.

23. Kainuun Keskustanuoret: Kannustinraha lataushybridiin

Autoiluun on kohdistettu viime vuosina niin kansallisesti kuin kansainvälisesti hyvin paljon päästötavoitteita, jotka velvoittavat autonvalmistajia kehittämään autojen tuotantoa sekä etenkin niiden hiilidioksidipäästöjen määrää kilometrillä.

Kainuu on vuosi toisensa perään kuulunut kotitalouksien tuloja tarkastellessa sekä Suomen että Pohjoismaiden pienituloisimpiin maakuntiin, jolloin uuteen, ympäristöystävällisempään autoon investointi on monessa kodissa haaste. Valtion avustama kannustinraha nopeuttaisi uuden sukupolven autokannan käyttöönottoa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tulevaisuuden liikenteen kulkevan usealla erilaisella ympäristöystävällisellä voimanlähteellä. Jo nyt on olemassa erilaisia tukia ja kannustimia autokannan uudistamiseen liittyen, kuten esimerkiksi täyssähköautojen hankintatuki, romutuspalkkiokampanjat, sekä konversiotuet etanoli- ja kaasuautoille. Keskustanuoret pitää tärkeänä, että myös jatkossa uuden ilmastoystävällisen auton hankintaan tai käyttövoiman muuttamiseen ilmastoystävälliseen suuntaan tarjotaan tukea. Moninaisten tukien ja kampanjoiden käyttöä ja vaikuttavuutta tulee myös tarkastella.

24. Kainuun Keskustanuoret: Kouluihin lisää nuorisotyöntekijöitä ja koulunkäynnin ohjaajia

Kainuun Keskustanuoret vaativat, että Suomen koulujärjestelmään lisätään nuorisotyöntekijöitä ja ohjaajia tukemaan oppilaiden kasvua ja kehitystä. Opetushenkilöstön resurssit eivät valitettavasti riitä jokaisen oppilaan yksilölliseen kohtaamiseen, mutta koulumaailmassa täytyy olla aikaa kohdata oppilas ja olla hänelle tukenaan ja turvanaan. Koulupäivät ovat merkittävä osa lasten ja nuorten arkea, joten tukea kasvuun ja kehitykseen on oltava saatavilla kouluissa.

Koulunuorisotyöntekijät ja kouluavustajat ovat todella tärkeä osa laadukasta koulutusta. Ne lisäävät koulun viihtyvyyttä, luovat turvallisuuden tunnetta ja ovat turvallisia aikuisia lasten ja nuorten arjessa. Lisäksi koulunuorisotyön avulla voidaan lisätä koulun yhteisöllisyyttä ja ennaltaehkäistä kiusaamista ja muita yhteiskunnallisia ongelmia. Monesti opettaja ei ole välttämättä se, jolle uskaltaa tai haluaa sanoa esim. kiusaamisesta tai muusta mieltä painavasta asiasta. Nuorisotyöntekijät ja kouluavustajat ovat monelle nuorelle helposti lähestyttäviä aikuisia, joille on helpompaa kertoa vaivaavat asiat. Välituntien ja taukojen aikana nuoriso- ja koulunkäynninohjaajat voivat keskustella oppilaiden kanssa ja kuulla heidän tarpeistaan. Näitä tarpeita ohjaajat voivat tuoda esiin mm. vanhempainilloissa tai opettajien kokouksissa. Nuorisotyöntekijät voivat toimia ohjaajina myös esimerkiksi välituntitoiminnoissa, oppilaskunnissa tai tukioppilastoiminnassa, jolloin opettajien resurssit näistä tehtävistä vapautuisivat opetustehtävien laadukkaaseen hoitamiseen.

Kasvun ja oppimisen tuki on tärkeää ja siksi Kainuun Keskustanuoret vaatii, että koulunkäynninohjaajien ja koulunuorisotyöntekijöiden määrää lisätään.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee koulunuorisotyön hyvänä keinona olla nuorten koulunkäynnin tukena. Koulunkäynninohjaajat ja nuorisotyöntekijät tekevät arvokasta työtä nuorten parissa, siksi tarvitsemme lisää resursseja kouluissa tehtävään nuorisotyöhön. Kouluissa tapahtuva nuorisotyö on arvokasta ennaltaehkäisevää toimintaa.

25. Kainuun Keskustanuorten: Sterilisaation ikäraja laskettava 25 vuoteen

Kainuun Keskustanuoret esittää, että Suomen sterilisaatiolakiin täytyy tehdä muutoksia. Sterilisaatiota koskeva laki on vuodelta 1970 ja edellisen kerran sitä on päivitetty vuonna 1985, on siis ajankohtaista muokata lakia nykypäivään. Suomessa sterilisaation on ikäraja 30 vuotta, ellei sinulla ole tai perheessänne ole 3 alaikäistä lasta tai raskaus vaarantaisi terveyttä tai hengen.

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että sterilisaatio lakiin tehdään muutos, jossa ikäraja lasketaan 25 vuoteen. Ikäraja on lähes kaikissa muissa Pohjoismaissa 25 vuotta, osassa jopa 18 vuotta. 30 vuotta on todella korkea ikäraja, kun puhutaan ihmisen itsemääräämisoikeudesta. Moni vapaaehtoisesti lapseton kuitenkin tietää, ettei halua lapsia jo todella nuorena.

Korkea ikäraja ajaa etenkin naiset herkästi tilanteeseen, että he joutuvat syömään hormoneja, kaikista sivuvaikutuksista huolimatta todella monta vuotta. Lisäksi muutos myös vähentäisi kuluja turhista ehkäisyyn liittyvistä kontrolleista ja lääkkeiden Kela-korvauksista. Jokaisella tulee olla oikeus päättää kehostaan, jokaisen ei ole pakko tehdä lapsia. Sitä päätöstä pitää tukea myös.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Aivojen kehityksen perusteella 25-vuotiasta voidaan pitää riittävän kypsänä ymmärtämään näin suurten päätösten seuraukset, joten päätöstä ei voi kypsymättömyyteen vedoten pitää epäkypsänä tai -pätevänä.

Keskustanuorille on tärkeää, että ihminen voi itse vaikuttaa omaan tilanteeseensa ja määrätä omasta kehostaan. Keskustanuoret näkee, että 25-vuotias on riittävän vanha päättämään sterilisaatioprosessin aloittamisesta omalla kohdallaan.

26. Kainuun Keskustanuoret: VT5 nelikaistaiseksi Kuopio—Kajaani – Kuusamo

Kainuun Keskustanuoret esittää, että Valtatie 5 on muutettava nelikaistaiseksi välillä Kuopio-Kajaani-Kuusamo. Nykyisillään valtatie on kaksikaistaista tietä Siilinjärveltä

pohjoiseen. Nelikaistainen tie on huomattavasti käytännöllisempi vaihtoehto sekä raskaalle liikenteelle, kuin yksityisautoilijoillekin.

Eritoten Kainuussa teollisuus on valtavassa asemassa niin elinkeinona, kuin liikenteessäkin, jolloin Kainuun mutkaisilla kaksikaistaisilla teillä ruuhkat ovat yleisiä, koska turvallisia ohitusmahdollisuuksia on hyvin vähän ja raskasta liikennettä on paljon. Nelikaistaisella valtatiellä on huomattavasti helpompi matkustaa ja turvallisempaa matkustaa, koska ohitustilanteiden vaaratilanteita on huomattavasti helpompi rajoittaa. Lisäksi maakuntien saavutettavuus turisteille ja työntekijöille olisi parempi. Valtatie 5 on muutettava nelikaistaiseksi maakuntien edun vuoksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että tieverkostoa tulee uudistaa jatkuvasti henkilö- ja rahtiliikenteen tarpeisiin. Valtatie 5 on tärkeä väylä, joka palvelee Suomen suuren osan henkilöliikennettä, taloutta ja teollisuutta. On myös syytä tarkastella sitä vaikutusta, mikä toimivilla liikenneväylillä on maakuntien elinvoimaisuuteen ja teollisuuden tarpeisiin. Keskustanuoret vaatii kiinnittämään päätöksenteossa huomiota myös harvaan asuttujen seutujen teiden kehittämiseen sekä kunnostamiseen. Isot tieliikennehankkeet vaativat myös paikallista tarkastelua ja valmistelua.

27. Kainuun Keskustanuoret: Opintotuen tuloarajoihin tarvitaan pysyvä korotus

Suomen hallitus on nostamassa opiskelijoiden tuloarajoja, joka on oikeasuuntainen toimenpide. Kaavailtu korotus on kuitenkin vain määräaikainen ja vuodeksi, eikä tarkkaa kirjausta korotuksen määrästä ole vielä.

Kainuun Keskustanuoret esittää tuloarajojen pysyvää korotusta. Se olisi suuri kädenojennus opiskeleville nuorille. Tuloarajojen noston myötä pienituloisille opiskelijoille jää enemmän rahaa käteen. Moni voi myös kartuttaa arvokasta työkokemusta myös opiskeluvuoden aikana esimerkiksi tekemällä töitä osa-aikaisesti.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret ymmärtää nykyisen järjestelmän aiheuttamat toimeentulo-ongelmat. Työnteon tulee aina olla kannattavaa eikä opiskelijaa tule rangaista ahkeruudesta. Tuloarajojen olemassaolo on sinällään oikeudenmukaista ja sen takia tuloarajoja voitaisiin nostaa kohtuullisesti 18000 euroon asti. Hallituksen budjettiriihessä 2021 opintotuen

tulorajoja päätettiin nostaa väliaikaisesti, mutta Keskustanuoret kannattaa tulorajojen pysyvää nostoa.

28. Kainuun Keskustanuoret: Perustulo nyt, perkele!

Suomen Keskusta hyväksyi perustulomallin vuoden 2018 Sotkamon puoluekokouksessa, jota Suomen Keskustanuoret on ajanut vuosikymmeniä. Puoluekokous hyväksyi perustulomallin laajalla yksimielisyydellä.

Nykypäivän työelämä tarvitsee enemmän sosiaaliturvaa, joka takaa toimeentulon ja kannustaa työn tekemiseen jokaisessa elämäntilanteessa. Tätä emme saa unohtaa muuttuvassa maailmassa. Keskustanuorten pitää toimia tarvittaessa aktiivisena muistuttajana asiassa.

Kainuun Keskustanuoret vaatii tehokkaampia toimia perustulon ajamiseksi. Keskustanuorten täytyy aktiivisemmin herätellä puoluetta, jotta perustulo saadaan toteutettua Suomessa. Perustulokeskustelu pitää saada jälleen vauhtiin niin puolueen sisällä kuin ympäröivässä yhteiskunnassakin.

Perustulo nyt, perkele!

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää tärkeänä sosiaaliturvan uudistamista, jotta kykenemme vastaamaan nykyajan haasteisiin. Valtioneuvosto asetti keväällä 2020 parlamentaarisen sosiaaliturvakomitean valmistelemaan sosiaaliturvan uudistamista. Keskustanuoret näkee, että emopuolueen sisällä on käytävä periaatteellista keskustelua sosiaaliturvan tulevaisuudesta sekä Keskustan linjauksista sitä koskien. Ajankohtaisen keskustelun ja asiantuntija-arvioiden yhteydessä on tärkeää käydä läpi Keskustanuorten oman portaattoman perustulomallin toimivuus ja tehdä tarvittavia täsmennyksiä esimerkiksi tuen tasoon ja tukien yhdistämiseen liittyen.

29. Kainuun Keskustanuoret: Sosiaaliturvauudistus vauhtiin

Suomessa on perusteltu sosiaaliturvauudistuksen hidasta etenemistä sillä, että ensi täytyy saada tehtyä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Nyt SOTE-uudistus on maalissa, joten katseet ja voimavarat tulee suunnata SOTU-uudistukseen. Nykyiset jäykät ja monimutkaiset sosiaaliturvajärjestelmät ovat kalliita ja tehottomia.

Muuttunut työelämä, osa-aikatyöt ja tilapäiset työt tarvitsevat kipeästi uudistusta. Nykyiset sosiaaliturvajärjestelmät eivät ole yhteensopivia nykyajan ansiotyön kanssa.

Kainuun Keskustanuoret vaatii toimia, jotta SOTU-uudistukseen saadaan vauhtia. Tarvitsemme muun muassa perustulomallin Suomeen ja kannustinloukut pitää purkaa. SOTU-uudistus ei voi venyä monen vuosikymmenen projektiksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa aloitteessa esitetyn huolen sosiaaliturvauudistuksen hitaasta etenemisestä. Uudistusta on aloittanut valmistelemaan parlamentaarinen komitea alkuvuonna 2020, jonka toimikausi päättyy 2027. Tämä on liian pitkä aikaa sosiaaliturvauudistukselle. Nykyinen sosiaaliturva ei vastaa nykypäivän vaatimuksiin. Keskustanuoret vaatii, että SOTU-uudistukseen on laitettava enemmän vauhtia. On siirryttävä perustuloon.

Kts. vastaus aloitteeseen 28

30. Kainuun Keskustanuoret: Lääkäripalvelut turvattava kaikissa kunnissa

Kainuun Keskustanuoret ovat huolissaan lääkäripalveluiden tasa-arvoisesta saatavuudesta Suomessa. Tällä hetkellä on suuria haasteita saada lääkäreitä töihin joihinkin kuntiin ja kaupunkeihin. Asian ratkaisemiseksi tarvitaan toimenpiteitä.

Kainuun Keskustanuoret vaatii toimenpiteitä, joilla saadaan jokaiseen kuntaan turvattua lääkäripalvelut muun muassa vastaanottotoiminnan muodossa. Vastaanottotoiminnan lisäksi jokaiseen kuntaan tulee turvata etäyhteyksien avulla tarvittavat palvelut.

Kuntalaisen täytyy päästä kohtaamaan lääkäri fyysisesti, mutta etäyhteydet ovat hyvä lisä palvelutason ylläpitämiseen. Keinovalikoimassa voisivat olla erilaiset kannustimet tai vaatimukset, kuten niin sanotut syrjäseutuliset, opintolainojen anteeksiannot tai valmistumisen jälkeen pakollinen määräaikainen toimiminen julkisen sairaanhoidon piirissä.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Lääkäripalveluiden puute ja saatavuuden epävarmuus on akuutti alueellinen ongelma - siis yhdenvertaisuusasia. Siksi Keskustanuoret kannattaa aloitteen ajatusta alueellista saatavuutta edistävästä toimenpiteistä.

31. Kainuun Keskustanuoret: Vaihtoehtoiset polttoaineet aidoksi vaihtoehdoksi

Vaihtoehtoisten polttoaineiden saatavuus ja mahdollisuus ympäri Suomen täytyy varmistaa tulevaisuudessa. Suomi on menossa kohti fossiilivapaata liikennettä, mutta todellisia vaihtoehtoja on tällä hetkellä vähän. Biokaasu- ja sähkölatausverkot ovat vielä harvoja.

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että vaihtoehtoisten polttoaineiden ja energiamuotojen täytyy olla aitoja vaihtoehtoja tulevaisuudessa. Vaihtoehtoisia polttoaineita ja energiamuotoja täytyy olla saatavilla tulevaisuudessa laajasti ympäri Suomea ja tankkaus- ja latausverkostoja täytyy laajentaa. Ainoa energiamuoto kulkuneuvoissa ei saa olla kuitenkaan vain sähkö vaan biokaasun, biodieselin ja vedyn käytön mahdollisuuksia pitää myös tukea.

Laajempi verkosto parantaa houkuttelevuutta siirtyä vaihtoehtoisiin polttoaineisiin. Kaikille sähkö ei ole kuitenkaan mieluinen, joten muita ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja pitää olla. Laajemman verkoston lisäksi tulee selvittää, voisiko vaihtoehtoisia energialähteitä tukea esimerkiksi veronalennuksilla tai verovapaudella.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret yhtyy aloitteeseen sekä näkemykseen siitä, että vaihtoehtoisten polttoaineiden ja energiamuotojen tulee olla tulevaisuudessa paremmin saavutettavissa. Kestävien käyttömuotojen saavutettavuus on avainasemassa siirryttäessä ilmastoystävällisempään liikkumiseen ja autoiluun.

Keskustanuoret haluaa tukea kuntia latausverkkojen sekä muiden ympäristöystävällisten energiamuotojen jakelupisteiden kehittämisessä ja niiden sijoittamisessa ympäri Suomea. Sähköautojen ja muiden ympäristöystävällisten kulkuneuvojen yleistymisen vaatii laajempaa lataus- sekä tankkausverkostoa, varsinkin pohjoismaisissa sääolosuhteissa.

32. Keski-Suomen Keskustanuoret: Irti kertakäyttömuodista - Uusien vaatteiden kestävyydelle vähimmäisvaatimukset

Keski-Suomen Keskustanuoret haluaa myytävien vaatteiden kestävyydelle vähimmäisvaatimukset.

Vaateteollisuus on merkittävä luonnonvarojen käyttäjä paitsi materiaalin, mutta myös kemikaalien ja kuljetuskustannusten osalta.

Jatkuvasta kerskakulutuksesta tulisi irtautua myös vaatteiden osalta ja yksi tie tähän on vaatteiden laadun parantaminen. Vähemmän on enemmän.

Euroopan Unionin alueella tulee asettaa rajat, joilla ehkäistään heikkolaatuisten vaatteiden valmistus EU:ssa ja tuonti alueelle.

Kestävyystvaatimusten lisäksi vaatteiden kestävyydelle voitaisiin asettaa "vaatetakuu", joka ei ole myyjälle vapaaehtoinen.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Tekstiili- ja muotiteollisuus on maailman toiseksi saastuttavin teollisuudenala. Alalla on paljon ongelmia kestävyuden kannalta ja tarvitsemmekin toimia pikakulutuksen vähentämiseen. Euroopan unionissa valmisteilla oleva tekstiilistrategia vahvistaa osaltaan tekstiilialan kestävyyttä. Tavoitteena on siirtyä kohti kestävää tekstiilialaa, jossa tuotteet ovat pitkäikäisiä sekä mahdollista korjata ja kierrättää. Keskustanuoret näkee, että yhteisiä sopimuksia ja tavoitteita tarvitaan, jotta voimme kannustaa ja ohjata yrityksiä kestävään tuotantoon ja kiertotalouteen. Tämä tarjoaa etenkin suomalaisille tekstiilialan yrittäjille ja yrityksille mahdollisuuksia tuoda osaamista ja laatua esille.

33. Lapin Keskustanuoret: Todistusvalintakiintiötä laskettava!

Korkeakoulut ovat viime vuosien aikana valinneet opiskelijoita koulutusohjelmiin pääsykokeiden lisäksi ylioppilaskirjoitusten arvosanojen perusteella. Prosentuaalinen osuus paikoista on vaihdellut alakohtaisesti 40 prosentista jopa 90 prosenttiin asti.

Ylioppilaskirjoituksissa erinomaisesti menestyneiden opiskelijoiden tulee hyötyä aherruksesta yhteishaussa, mutta tällä hetkellä systeemi on epäreilu. Laaja todistusvalintakiintiö asettaa kohtuuttomasti painoarvoa etenkin matemaattisille aineille. Todistusvalintakiintiö luo myös painetta yhä nuoremmille opiskelijoille. On epäinhimillistä, että juuri lukion aloittaneen on valittava tuleva urapolkunsa ja mahdollinen jatko-opiskelupaikka.

Lapin Keskustanuoret vaatii, että todistusvalintakiintiötä lasketaan. Tällöin ylioppilaskirjoituksissa parhaiten menestyneet opiskelijat voivat tavoitella koulupaikkaa todistuksen perusteella, mutta pääsykokeella koulupaikkaa tavoittelevat ovat tasavertaisemmassa asemassa suhteessa koulutodistuksella paikkansa saaviin.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten mielestä ylioppilaskirjoitukset eivät välttämättä mittaa todellista osaamista. Korkeakouluun tulee olla mahdollista hakea ja päästä sisään ylioppilaskirjoituksista huolimatta, jolloin pääsykokeet mittaavat hakijan kiinnostusta ja osaamista haettaviin opintoihin.

Koulutukseen hakiessa tulisi opintoihin hakureittejä olla useampia: päättötodistuksen arvosanat, pääsykokeiden tulokset sekä näiden yhdistelmä, jolloin hakijoilla on enemmän mahdollisuuksia päästä korkeakouluopintoihin. Pääsykoe testaa opiskelijoiden motivaatiota ja soveltuvuutta alalle sekä takaa tasa-arvoisemman mahdollisuuden päästä korkeakouluun niin lukiosta kuin ammattikoulusta.

34. Lapin Keskustanuoret: Ensikertalaiskiintiötä laskettava!

Suomen korkeakoulut varaavat tällä hetkellä yhteishaussa jopa 65% aloituspaikoista ensimmäistä kertaa korkeakouluun pyrkiville opiskelijoille. Ensikertalaisia suosivalla järjestelmällä on pyritty helpottamaan kouluun pääsyä heidän osaltaan, joilla ei ole aiempaa opiskelutaustaa korkeakoulussa.

Useat eri tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, ettei ensikertalaiskiintiöstä ole ollut yhtä suurta hyötyä kuin alunperin ennustettiin. Kiintiö on saanut opiskelemaan pyrkivät mm. pelkäämään koulupaikan vastaanottoa, sillä ensikertalaisuus halutaan säilyttää sen varalta, että ala ei tuntuisikaan täysin omalta.

Alan vaihdosta on tehty yhteiskunnassamme äärimmäisen vaikeaa, sillä etenkin hakupainealoilla ei-ensikertalainen voi jäädä huomattavasti suuremmalla pistemäärällä valinnan ulkopuolelle ensikertalaisen sijaan. Yhteiskuntamme aiheuttaa etenkin nuorille äärimmäisen paineen valita tulevaisuutensa kerralla oikein eikä suunnitelmien muutoksiin ole varaa ilman kohtuutonta työmäärää. Yhteiskunnan pitää luoda ilmapiiri, jossa jokaisella on tilaa muutoksille, epäonnistumisille ja kokeiluille. Lapin Keskustanuoret vaatii, että ensikertalaisuuskiintiön tulee olla korkeintaan 30% alasta riippumatta.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee ensikertalaisuuskiintiössä ongelmia, ja kannattaa niistä luopumista kokonaan. Ensikertalaisuuskiintiö uhkaa kääntyä yliopistoja vastaan, sillä kiintiö ei toimi suunnitellulla tavalla, vaan ensikertaa hakevat panttaavat opiskelupaikan vastaanottamista. Ensikertalaisuuskiintiöt eivät ole halutulla tavalla nopeuttaneet nuorten opintoja tai siirtymistä työelämään. Kaikilla tulee olla tasavertaiset mahdollisuudet päästä kiinni korkeakouluopintoihin. Pakotetut välivuodet eivät ole yksilön eivätkä yhteiskunnan etu. Ensikertalaiskiintiöt ovat myös hidaste uudelleen koulutautumiselle.

35. Lapin Keskustanuoret: Euroopassa tuotetuille ekologisille vaatteille verohelpotuksia!

Suomen pyrkiessä kohti hiilineutraaliutta, on yhteistyötä muiden Euroopan maiden kanssa tiivistettävä. Ilmastonmuutoskeskustelussa usein taka-alalle jää pikamuoti ja kestävästi valmistettavat vaatteet. Lapin Keskustanuoret vaatii, että Euroopassa ekologisesti kestävästä materiaaleista valmistetuille tuotteille on asetettava verohelpotuksia!

Lapin Keskustanuoret ei usko pakottamiseen tai rankaisemiseen, vaan kannustamiseen. Valtion on kannustettava yrityksiä valmistamaan kestäviä ja ekologisia vaatteita veronkevennyksillä. Ekologisten materiaalien lisäksi on korostettava paikallisuutta ja suosittava mahdollisimman lähellä, ihmellisissä työolosuhteissa tuotettuja tuotteita. Yrityksiä on verohelpotusten avulla kannustettava siirtämään tuotanto pois halpatuotantomaista.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää tärkeänä, että läpinäkyvyyttä lisätään tuotteen valmistuksesta myyntiin asti. Ihmisoikeuksista tai inhimillisistä työoloista ei tule tinkiä. Keskustanuorten mielestä niin valtion kuin Euroopan Unioninkin tasolla tulee työskennellä sen puolesta, että tuotantoa on mahdollista ja kannattavaa hoitaa paikallisesti ja lähellä.

Kts. aloitevastaus numero 32.

36. Lapin Keskustanuoret: Yli 50 000 asukkaan kaupunkien noustava Turun ja Tampereen rinnalle ASP-järjestelmässä!

Tällä hetkellä ASP-järjestelmä tunnistaa neljä eri ryhmää sijaintikunnittain. Sijaintikunta määrittää sen, kuinka paljon ensiasuntoa ostavan on mahdollista saada lainaa asuntoa varten. Sijaintikunnat ovat 1. Helsinki 2. Espoo, Kauniainen ja Vantaa 3. Tampere ja Turku 4. Muu Suomi. Lapin Keskustanuoret vaatii, että myös muut yli 50 000 asukkaan kaupungit on nostettava Tampereen ja Turun kanssa samaan lainaluokkaan!

Tällä hetkellä Tampereella ja Turussa voi saada lainaa enintään 140 000 euroa, kun taas muualla Suomessa 120 000 euroa. Ero lainasummien välillä on merkittävä, mutta hintaero kaupunkien välillä voi olla minimaalinen. On järjetöntä, että suuret kaupungit ovat koko muun Suomen kanssa samassa lainaluokassa. ASP-lainojen korottaminen muissa suurissa kaupungeissa samalle tasolle pienentäisi kaupunkien eriarvoisuutta ja houkuttelee ensiasunnon ostajia muuallekin Suomeen.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tärkeänä, että ensiasunnon ostaminen on mahdollista mahdollisimman monelle suomalaiselle. ASP-järjestelmä sivuuttaa tällä hetkellä muut suuret kaupungit, joissa asuntojen hinnat ovat korkeita. ASP-järjestelmä summaa isot jopa 140 000 asukkaan kaupungit samaan lainaluokkaan kuin Suomen pienimmät kunnat.

Turku ja Tampere ovat kuitenkin omassa luokassaan asuntojen hintojen kehityksessä verrattaen Suomen muihin suuriin kaupunkeihin. Näin ollen on perusteltua, että sekä Turussa että Tampereella myönnetään suurempi laina, kuin muissa suurissa kaupungeissa.

Keskustanuoret näkee, että asuntojen hintaerot suurissa kaupungeissa ja muualla Suomessa tulisi ottaa huomioon ASP-järjestelmän lainaluokissa.

37. Lapin Keskustanuoret: ASP-asunnot sijoituskäyttöön!

ASP-asunnon saa nykyisessä mallissa vuokrata eteenpäin ainoastaan erityisen syyn vuoksi. ASP-lainalla ostetun ensiasunnon jättäminen sijoituskäyttöön vaatii lainamallin muuttamista ja paperiviidakon lisäksi useiden satojen eurojen palvelukustannuksia. Lapin keskustanuoret haluaa helpottaa asuntosijoittamista ja vaatii ASP-asuntojen vapauttamista sijoituskäyttöön!

Lapin Keskustanuoret tunnistaa, että ASP-laina ei ole asuntosijoittajia vaan ensiasunnon ostajia varten. On kuitenkin järjetöntä, että paikkakunnalta muuton takia ASP-asunto tulee myydä pois, vaikka taloudellinen tilanne mahdollistaisi asuntosijoittamisen. Vaihtoehtona on kallis ja monivaiheinen prosessi lainamallin muuttamista varten. Lapin Keskustanuoret näkevät, että asuntosijoittaminen tulisi tehdä mahdollisimman helpoksi. ASP-kodin omistaja voi tarjota vuokrakodin sitä tarvitsevalle ja sekä yhteiskunta että asunnon omistaja hyötvyvät taloudellisesti.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannustaa nuoria sijoittamaan ja kerryttämään varallisuutta omien mahdollisuuksien mukaan. Asuntosijoittaminen sisältää kuitenkin omat riskinsä, mitkä tavallisen asuntolainan kohdalla yksilö kantaa omilla harteillaan. ASP-lainalla ostettavan asunnon takaajana toimii kuitenkin valtio. Valtion ei tule ottaa vastuulleen yksilöiden asuntosijoittamisen riskejä.

Asuntosäästöpalkkio-tili on tarkoitettu ensiasunnon ostamista varten, ei sijoituskäyttöön. Valtion ei tule puuttua yksityishenkilöiden tekemiin sijoituksiin tai niiden riskeihin. Sijoitusasunnon ostamista varten on mahdollista ottaa toisenlaista pankkilainaa. Keskustanuoret kuitenkin näkee, että ASP-lainan muuttaminen asuntosijoittamiseen sopivaksi pankkilainaksi tulisi olla mahdollisimman vaivatonta.

38. Lapin Keskustanuoret: Nuuskan myynti laillistettava!

Lapin Keskustanuoret näkee, että nuuskan käyttöä torjutaan parhaiten laillistamalla sen myynti. Nykyseillä mallilla valtio ei pysty puuttumaan riittävästi nuuskan käyttöön. Lapin Keskustanuoret kannattaa nuuskan myynnin laillistamista Suomessa.

Tällä hetkellä nuuskan myynnistä saatavat verotulot valuvat Ruotsiin, kun taas nuuskasta aiheutuvat terveyskulut koituvat Suomen maksettavaksi. Myynnin laillistaminen ei ainoastaan tuo verotuloja Suomeen, vaan myös tietoa käyttäjistä ja niiden määrästä. Nuuskan säännelty verotus ja myynti auttavat kontrolloimisessa ja nuuskan korkea hinta vähentää nuuskan käyttöä. Myynnin laillistamisella saataisiin kitkettä pimeät markkinat ja salakuljetus. Lapin Keskustanuoret vaatii, että Suomi lähtee selvittämään mahdollisuutta asiaa koskevaan poikkeuslupa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Kts. Vastaus aloitteeseen 10.

39. Mitten r.f.: Fria snuset

Vi i Mitten uppskattar stort Finlands ställning som en del av det Nordiska gemenskapet och kulturkrets. Det svenska sättet att njuta tobak, snusandet, är en oskiljaktig del av den nordiska kulturtraditionen. Snuset kan köpas fritt i Danmark, Sverige och Norge, var av de två först nämnda är medlemmar i Europeiska unionen, även om det är EU som ursprungligen har förbjudit produkten. Sverige har undvikit lagen med specialrättighet den fick i sammanhanget av sitt avtal om anslutning till EU, och Danmark har däremot undvikit förbudet med enkel lagsemantik.

I Sverige, som är på grund av dess långa liberala snushistoria är ett suveränt jämnförelseort, förekommer minst sjukdomar som kan härledas till tobaksbruk. Detta kan tolkas bero på att de flesta svenskar föredrar att njuta sitt tobak igenom att snusa i stället för att röka.

Vi föreslår, att produktionen och säljningen av snuset frias i Finland enligt den exempel Danmark har visat. Detta motiverar vi med de skatteinkomster som Finland praktiskt sätt i nuläget förlorar till stater med mer tillåtande lagstiftning, med den ekonomiska tillväxt ett finskt tobaksproduktion kunde hämta, samt de folkhälsomässiga faktorer vi ovan nämnt.

Det är dags för Finland att steg för steg bli ett Nordiskt land igen.

Förbundsregeringens svarförslag:

Kongressen instämmer inte med initiativet.

Se svaret till initiativ 10.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Kts. vastaus aloitteeseen 10.

40. Mitten r.f.: Rädda klimatet och stöd Finland!

Klimatförändringarna är vår tids största utmaning. För att kunna hålla tillbaka uppvärmningen så behöver vi ta till alla medel som finns. I första hand genom att satsa på fossilfria energikällor som kärnkraft, sol-, vind- och bioenergi. Och för att kunna på allvar få Finland att ändra inriktning så måste stora delar av det Finska samhället, i synnerhet industrin och infrastrukturen få ned sina utsläpp. En annan industri som bidrar stort till utsläppen är alla biltransporter. Omkring 70 procent av utsläppen i EU kommer från transporter, av dessa så är 72% vägtransporter. För att bemöta denna problematik så införde Juha Sipiläs regering ett anskaffningsstöd om 2000 euro för elbilar. Detta tycker vi var ett bra initiativ som hjälper vanliga människor att göra bra val i vardagen.

Men det finns ett problem med elbilar som få talar om. Och det finns två problem som gör det rent ut sagt farligt att blint fokusera på elbilarnas roll för omställningen. Det första problemet är att framställningen av batterier för elbilar, så som de är utvecklade idag, kräver en rad olika sällsynta jordartsmetaller. Och utvinningen av dessa metaller är mycket skadlig för miljön. Det andra problemet är att Kina sitter på ungefär 70% av världens tillgångar till dessa metaller. Så om hela världen, eller ens hela Finland skulle ställa om sin fordonsflotta till elbilar så skulle utvinningen av dessa metaller behöva öka kraftigt. Vilket skulle orsaka stora skador på miljön. Samt så skulle vi bli starkt beroende av Kina.

Därför tycker vi att vi i Finland borde satsa all vår kraft på att underlätta för biogasbilar. De drivs av helt förnybar energi. Utsläppen är i princip obefintliga och det är en resurs som vi inte behöver Kina för att kunna framställa. Därför så vill vi att Centerunga ska driva på att anskaffningsstödet också ska omfatta biogasbilar, samt att anskaffningsstödet ska öka till 2500 euro. Idag så är en biogasbil något dyrare än en bensinbil, medan en elbil i regel är mycket dyrare än både biogasbilar och bensinbilar.

Om vi skulle utöka stödet till biogasbilar, samt öka anskaffningsstödet, så skulle det ge invånarna ett enormt incitament att köpa biogasbilar. De flesta familjer med normala inkomster skulle utan större problem kunna skaffa en biogasbil. Och kanske få lite kvar från anskaffningsstödet, som de sedan kan stimulera ekonomin med. Med subventioner av

biogasbilar så stödjer vi också finländska företag och finländska energikällor. Och slipper ett potentiellt riskfyllt beroende till Kina.

Förbundsregeringens svarförslag:

Kongressen instämmer med initiativet.

Centerungdomarna anser framtidens trafik röra sig med flera olika energikällor. I nuläget stöds gaskonversionen men inskaffningen av en ny gasbil stöds inte. Särskilt biogas är en mycket ekologisk alternativ och inskaffningen av nya fordon borde också uppmuntras.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tulevaisuuden liikenteen kulkevan usealla eri energialähteellä. Nykyään tukea saa kaasukonversioon, mutta uuden kaasuauton hankintaa ei tueta. Varsinkin biokaasu on hyvin ekologinen vaihtoehto, jonka hankintaan pitää rohkaista myös uusien ajoneuvojen kohdalla.

41. Mitten r.f.: Talvinopeusrajoituksia uudistettava

Nykyisin kaikki 120km/h rajoitukset lasketaan talvisin 100km:iin/h. Lisäksi käytössä on tavallisesti 60, 70 ja 80 km/h rajoitukset. Tilapäisin rajoituksin on mahdollista laskea nopeusrajoituksia paikoin entisestään. Suomen lisäksi ei missään muualla ole käytössä talvinopeusrajoituksia, kun Ruotsissakin niistä jo luovuttiin.

Tämänhetkinen käytäntö talvinopeusrajoituksissa ei huomioi riittävän hyvin muutoksia sääolosuhteissa eikä vuodenajan vaihteluun liittyviä alueellisia eroavaisuuksia. Esimerkiksi Lapissa ja Etelä-Suomessa talvi tulee ja vaihtuu taas kevääksi sekä kesäksi varsin eri tahdissa. Täten nopeusrajoitusten pitäisi entistä joustavammin suhteutua paraneviin tieolosuhteisiin. VTT:n vuonna 2015 tekemän tutkimuksen mukaan kelin mukaan vaihtuvat nopeusrajoitukset eivät lisäisi kuolemantapauksia liikenteessä, vaan ne toimisivat nykyjärjestelmän tavoin tässä suhteessa.

Nykyiset talvinopeusrajoitukset aiheuttavat lisää kustannuksia, kun matka-ajat ja matkakustannukset lisääntyvät maamme kolmelle miljoonalle henkilöautoilijalle. Tämä vaikuttaa haitallisesti myös muuhun tieliikenteeseen.

Hyväkuntoisilla teillä ja kuivalla talvikelillä sekä kevään tullen paranevilla tieolosuhteilla tulee nopeusrajoituksia höllentää. Talvisin moottoriteiden nopeusrajoitukseksi tulee siten asettaa 120 km/h sekä valta- ja kantateiden perusnopeusrajoitukseksi 90km/h. Ohituskaistateillä nopeusrajoitus olisi jatkossa 110km/h. Teknisesti sujuvin keino olisi kelin mukaan vaihtuvat nopeusrajoitusmerkit, mutta ratkaisuna tämä olisi hintava ja siksi mahdollisuutta niiden lisäämiseen liikenteessä uusien nopeusrajoitusten ohella tulee selvittää.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei yhdy aloitteeseen. Liikenteessä on tärkeä huomioida erilaiset olosuhteet ja suhteuttaa ajonopeus niihin nähden, jotta liikkuminen olisi mahdollisimman turvallista. On ongelmallista myös tienkäyttäjän oikeusturvan näkökulmasta, että nopeusrajoituksia vaihdettaisiin lyhyellä aikavälillä aina sääolosuhteista riippuen. Helpoin tapa varmistaa oikeat ajonopeudet ovat talvi- ja kesärajoitukset.

Alueellisesti on myös huomattava, että kantaverkko pitää sisällään hyvin erilaisia teitä, joista kaikille ei sovellu 80 km/h nopeusrajoitus. Vaikka digitaaliset näytöt mahdollistaisivatkin nopeat vaihdot, on niiden toimintavarmuus ulkona teiden varsilla varsinkin pitkien matkojen ja taipaleiden takana jopa ajajien yhdenvertaisuutta loukkaava riski. Katso myös vastaus aloitteeseen 60.

42. Pirkanmaan keskustanuoret: Tuomioistuimille on annettava mahdollisuus ottaa huomioon kasvihuonepäästöt myönnettäessä ympäristölupia

Suomalainen ympäristölainsäädäntö ei sisällä sellaisia rakenteellisia piirteitä, jotka sallisivat ilmastonmuutoksen torjunnan tehokkaasti. Kun tuomioistuimille tarjotaan mahdollisuus ottaa huomioon kasvihuonepäästöt myönnettäessä ympäristölupia, niin ilmastonmuutoksen huomioiminen ympäristölupaprosesseissa vahvistuu. Tällä lainsäädännön muutoksella voisi olla merkittäviä vaikutuksia ympäristölupien myöntämisen edellytyksiin.

Liittohallituksen esitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Ympäristölupahakemus tehdään aluehallintovirastolle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lupapäätöksestä voi valittaa Vaasan hallinto-oikeuteen ja tämän päätöksestä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos valituslupa myönnetään. Lupaviranomaisilla ja eri oikeusasteilla on oltava käytössään samanlaiset kriteerit, joiden perusteella ne arvioivat edellytyksiä ympäristöluvan myöntämiseen.

43. Pirkanmaan keskustanuoret: Jälkikäteistä perustuslainmukaisuuden valvontaa on lisättävä

Perustuslain 106 §:n mukaan: Jos tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa, tuomioistuimen on annettava etusija perustuslain säännökselle. Ilmeisyysvaatimus tulisi poistaa perustuslain 106 §:stä. Ilmeisyysvaatimus edellyttää, että ristiriita on selvä ja riidaton. Etusijasäännöksen

sisältämä vaatimus ristiriidan ilmeisyydestä aiheuttaa sekaannusta pykälän soveltamisessa. Kun ilmeisyysvaatimus poistetaan, niin perustuslain ja tuomioistuinten asema vahvistuu.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että nykyinen malli, jossa lakien perustuslainmukaisuutta arvioidaan jo varhaisessa vaiheessa ennen niiden säätämistä, on toimiva ja etu Suomen lainsäädäntöprosessille. Ilmeisyysvaatimuksen poistaminen tarkoittaisi jo nyt ylikuormitettujen tuomioistuinten taakan lisäämistä ja on otettava huomioon, ettei tarvetta uudistukselle juurikaan ole – epäselviä lainsoveltamistilanteita tulee vain harvoin, jos koskaan.

44. Pirkanmaan keskustanuoret: Työasuntovähennystä on nostettava

Työasuntovähennystä nostamalla on mahdollista edistää työvoiman liikkuvuutta ja parantaa edellytyksiä monipaikkaisuuden toteutumiseksi. Puolue on ottanut teemakseen monipaikkaisuuden edistämisen. Monipaikkaisuuden edistäminen edellyttää myös työasuntovähennyksen tason tarkastelua ja sen nostamista. Työasuntovähennystä nostamalla on mahdollista saada aikaiseksi positiivisia työllisyysvaikutuksia ja parantaa työn vastaanottamisen kannusteita.

Liittokokouksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret haluaa edistää monipaikkaista Suomea ja pitää mahdollisuutta työasuntovähennykseen tärkeänä. Työasuntovähennyksen enimmäismäärä nousi 250 eurosta 450 euroon vuoden 2019 alusta Sipilän hallituksen päätökseen pohjaten. Keskustanuorten mielestä tason mahdollista nostoa tulee tarkastella tulevina vuosina. Keskustanuoret pitää tärkeänä työasuntovähennyksen mahdollistamista myös muille kuin perheellisille tai avioliitossa eläville.

45. Pirkanmaan keskustanuoret: Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastaminen

Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastamista on tehty muun muassa Ruotsissa ja Tanskassa sekä sillä on osoitettu olevan tutkitusti positiivisia vaikutuksia työllisyyden kannalta. Nykyisen hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitäminen edellyttää korkeaa työllisyyttä ja osana tätä on syytä ottaa käyttöön ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastaminen. Ansiosidonnaisen työttömyysturvaan liittyviä porrastamisen malleja on erilaisia ja niille

voidaan laskea erilaisia vaikutuksia mallista riippuen. Tärkeintä on nyt ottaa käyttöön ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastaminen.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Työttömyyden ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen on tärkeä tavoite. Keskustanuoret tunnistaa, että syyt työttömyyden takana voivat olla moninaisia. Jotta hyvinvointijärjestelmän ylläpitäminen on mahdollista, työllisyystoimet ovat välttämättömiä.

Keskustanuoret näkee, että työn vastaanottamisen ja työn tekemisen tulee aina olla kannattavaa ja houkuttelevaa. Keskustanuorten pitkän aikavälin tavoitteena on portaaton perustulo. Liikkeelle voisi lähteä kokeilun kautta, jolloin henkilö saisi itse valita joko portaattoman tai porrastetun mallin.

46. Pirkanmaan keskustanuoret: Yhteisöllisyyttä edistettävä kouluissa

Nykyisessä koulutusjärjestelmässä korostuu liikaa kilpailun merkitys ja yksilökeskeisyys. Tämän seurauksena yhä useampi lapsi ja nuori syrjäytyy sekä kokee itsensä ulkopuoliseksi yhteiskunnassa. Nykyiseen koulutusjärjestelmään on tehtävä muutos, jonka avulla yhteisöllisyys tulee keskeiseksi arvoksi koulutusta järjestettäessä. Yhteisöllisyyden avulla on mahdollista ennaltaehkäistä kilpailun korostumista ja pystytään välttämään syrjäytymisen kasvaminen. Nykyistä koulutusjärjestelmää ohjaa liikaa kilpailuyhteiskunnan logiikka, josta on luovuttava.

Yhteisöllisyyden edistämisessä mukana voivat olla monet eri toimijat: itse oppilaat, opettajat, muu henkilökunta, opiskeluhoito sekä muut paikalliset toimijat kuten nuorisotoimi, seurakunnat ja päättäjät. Kouluissa erityisesti luokkahenkeen panostaminen ja satsaukset yhteisölliseen opiskeluhooltoon luovat lapsille ja nuorille yhteenkuuluvuuden tunnetta. Lakisääteisten opiskeluhoollon palveluiden lisäksi koulunuorisotyö voi tuoda tarvittavan lisän yhteisöllisyyden parantamiseksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää yhteisöllisyyttä tärkeänä arvona, joten yhteisöllisyyden edistäminen on erittäin tarpeellista. Koulujen tulee panostaa erityisesti ryhmäytymiseen ja yhteisöllisyyden rakentamiseen monilla eri tavoilla, kuten erilaisilla aktiviteeteilla. Nykyinen yhteiskunta

edistää kilpailua ja yksilökeskeisyyttä, joten yhteisöllisyyden edistäminen on yhä tärkeämpää.

47. Pirkanmaan keskustanuoret: Hallituksen laadittava yksinäisyyttä vähentävä politiikkaohjelma

Yksinäisyys on merkittävä elämänlaatua ja terveyttä heikentävä tekijä Suomessa. Yksinäisyyttä esiintyy kaikissa ikäryhmissä. Suomen hallituksen on laadittava yksinäisyyttä vähentävä politiikkaohjelma, jolla puututaan tähän valtavaan ongelmaan. Koronakriisin myötä yhä useampi on kokenut itsensä yksinäiseksi. Tähän on valtiovallan vastattava nopeasti ja tehokkaasti.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa ja tunnustaa aloitteessa esitetyn huolen. Yksinäisyys on selvästi elämänlaatua alentava tekijä ja inhimillinen tragedia, joka koskettaa yhä useampaa. Samalla on hyvä muistaa, että on myös ihmisiä, jotka haluavat olla yksin. Hallitusohjelman mukaisesti on tehty toimenpideohjelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa. Ohjelmassa on melko vahva painostus kiusaamisen ehkäisyssä, eikä se ota huomioon vanhempia ikäryhmiä. Keskustanuoret vaatiikin, että Suomen hallituksen on laadittava yksinäisyyttä vähentävä politiikkaohjelma.

48. Pirkanmaan keskustanuoret: EU:n yhteyteen perustettava toimielin valvomaan ilmastomuutoksen torjuntatyötä

EU:n yhteyteen on perustettava koordinaatioelin, jonka tarkoituksena on ilmastomuutoksen torjuntatyön edistäminen. Ilmastomuutoksen torjunta vaatii kansainvälistä yhteistyötä, joten EU:lle on annettava toimivaltaa enemmän ilmastomuutoksen ratkaisemiseksi. Koordinaatioelin pyrkisi hyvien käytäntöjen jakamiseen jäsenvaltioiden kesken. Koordinaatioelimellä olisi myös oikeus tehdä aloitteita jäsenvaltioille sekä EU:n muille toimielimille lainsäädännön kehittämiseksi ilmastomuutoksen osalta. Jäsenvaltiot olisivat velvollisia raportoimaan koordinaatioelimelle ilmastomuutoksen torjumiseksi tehdyistä lainsäädäntömuutoksista vuosittain. Koordinaatioelin laatisi jäsenvaltioille suosituksia lainsäädäntötoimiin ryhtymiseksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Ilmastomuutos on yksi aikamme kriittisimmistä ongelmista, ja sen torjuntaa tukemaan tarvitaan EU-tason päätöksiä, joihin kaikki jäsenmaat sitoutuvat.

Ilmastonmuutoksen torjunta on valtavirtaistunut yhä enemmän osaksi EU:n budjettia ja kaikkea toimintaa. EU:n jäsenvaltioiden saama rahoitus on sidottu monilta osin kestävämmän kehityksen edistämiseen. EU:n budjetti vuosille 2021-2027 on Next Generation EU -elpymisväline mukaan luettuna yhteensä 1,8 biljoonaa euroa. Tavoitteena on, että kaikissa rahoitusohjelmissa 30 prosenttia menoista käytetään ilmastonmuutoksen torjumista edistäviin toimiin. Lisäksi elpymisvälineessä keskeisessä roolissa on talouden vihreän siirtymän vauhdittaminen.

Keskustanuoret ei näe, että ilmastonmuutoksen torjuntatyöhön tarvitaan EU-tasolla uutta elintä. Jäsenvaltiot ovat jo nyt velvollisia noudattamaan EU-lainsäädäntöä ja Euroopan unionilla on hyvät mahdollisuudet luoda kaikkia jäsenmaita sitovia tavoitteita.

49. Pirkanmaan Keskustanuoret: Mielensterveyspalveluiden saavutettavuutta parannettava

Mielensterveysongelmat ovat olleet kasvussa jo ennen koronakriisiä ja henkinen pahoinvointi on lisääntynyt entisestään kriisin myötä. Erityisesti koululaiset, opiskelijat ja nuoret aikuiset ovat kärsineet lisääntyvistä mielensterveyspulmista näinä aikoina. Avun piiriin hakeutuminen on koronan vuoksi lykkääntynyt niin fyysisen kuin psyykkisenkin terveyden ongelmissa. Siksi onkin tärkeää, että Suomi panostaa mielensterveyspalveluiden saavutettavuuteen.

Erityisen tärkeänä Pirkanmaan Keskustanuoret pitää sitä, että matalan kynnyksen mielensterveyspalveluihin, kuten psykologin tai sairaanhoitajan vastaanotolle, pääsee ilman lähetettä lähipalveluna. Tästä hyötyisivät nuorten lisäksi ikäihmiset ja ne työikäiset, joiden työterveys ei kata mielensterveyspalveluita. Sote-uudistuksen yhteydessä mielensterveyspalveluita on kehitettävä tällaisina matalan kynnyksen lähipalveluina.

Koululaisten ja opiskelijoiden hyvinvoinnin kannalta on ratkaisevan tärkeää, että kouluissa ja oppilaitoksissa on riittävästi opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalveluja. Myös näiden palveluiden pitää olla saatavilla lähipalveluina, siitä huolimatta, että opiskeluhoillon palvelut siirtyvätkin hallinnollisesti kunnilta tuleville hyvinvointialueille sote-uudistuksen yhteydessä. Koronakriisin myötä lisääntyneen psyykkisen kärsimyksen lievittämiseksi on satsattava peruspalveluihin. Muiden muassa Psykologiliitto, Koulukuraattorit ry sekä useat kunnat ja kaupungit vastustivat koulupsykologien ja kuraattorien hallinnollista siirtoa hyvinvointialueille. Pirkanmaan Keskustanuoret vaatii, etteivät opiskeluhoillon palvelut karkaa sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueiden syövereihin vaan säilyvät aidosti osana koulujen ja oppilaitosten arkea.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa ja tunnustaa aloitteessa esitetyn huolen. Keskustanuoret näkee, että sote-palveluissa erityistä huomiota on kiinnitettävä nuorten mielensterveyspalveluiden kehittämiseen. Palveluita on oltava tarjolla riittävästi, ja kynnystä hakea hoitoa pitää

aktiivisesti madaltaa. Mielenterveyspalveluita pitää olla tarjolla yhdenvertaisesti kaikille. Hyvinvointialueilla tulee edistää terapiatakuun toteutumista.

Keskustanuoret vaatii, että sote-uudistuksen myötä opiskeluhuollon resurssit ja palvelut eivät karkaa hyvinvointialueiden hallinnon syövereihin, vaan palvelut pysyvät osana koulujen ja oppilaitosten arkea. Koulupsykologeilla tulee olla jatkossakin mahdollisuus tehdä yhteisöllistä työtä kouluilla ja oppilaitoksissa. Kynnystä avun hakemiseen ja saamiseen täytyy madaltaa.

50. Pirkanmaan Keskustanuoret: Ammatillisen koulutuksen resursseja lisättävä

Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä tarve ammatilliselle koulutukselle kasvaa. Ammatillisen koulutuksen resursseista kuitenkin leikattiin samaan aikaan kun ammatillista koulutusta uudistettiin. Reformin myötä lähiopetus on vähentynyt ja itsenäinen opiskelu vastaavasti lisääntynyt. Ammatillinen koulutus vaatii opiskelijalta paljon itseohjautuvuutta, kokonaisuuksien hahmottamisen taitoa ja stressinhallintaa. Kaikilla koulutuksen aloittavilla nämä taidot eivät ole riittävällä tasolla. Jotta mahdollisimman moni ammatilliseen koulutukseen tuleva valmistuisi ja saavuttaisi riittävät taidot työelämää ajatellen, on ammatillisen koulutuksen resursseja lisättävä. Tämä tarkoittaa riittäviä määriä opettajia, opinto-ohjaajia ja opiskeluhuollon palveluita. Oppimisen tukea on saatava myös toisella asteella, joten erityisen tuen järjestämiseksi on oltava riittävästi resursseja. Suomi tarvitsee jatkossakin ammatillisen koulutuksen käyneitä ammattilaisia ja siksi resurssit on saatava kuntoon.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Ammatillinen koulutus tarvitsee panostuksia koronan jälkeisessä jälleenrakentamisessa. Koulutus on yksi Suomen menestyksen avaimista ja ammatillisella koulutuksella on suuri merkitys Suomen menestystarinassa. Ammatillinen koulutus vaatii nyt erityisesti lisää henkilöstöresursseja, jotta opetus voidaan toteuttaa laadukkaasti lähiopetuksena. Opinto-ohjaus vaatii myös lisäresursseja, jotta jokaista opiskelijaa voidaan tukea opinnoissa sekä opintojen jälkeen työelämässä. Työharjoittelun tulee olla osa oppimista. Opiskelija ei kuitenkaan saa, eikä voi korvata työntekijää työpaikalla. Työnantajien ja ammatillisten oppilaitosten yhteistyötä täytyy syventää. Toisella asteella opiskelevalla nuorella on oikeus saada aikuisen ohjausta ja huolenpitoa.

51. Pirkanmaan Keskustanuoret: Oppisopimuskoulutusta lisättävä

Oppisopimuskoulutus on käytännönläheinen tapa saavuttaa ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä on löydettävä erilaisia vaihtoehtoja monenlaisten oppijoiden tarpeisiin. Oppisopimuskoulutus voi

olla hyvä vaihtoehto sellaisille nuorille, joita kiinnostaa oppiminen käytännössä verrattuna koulumaiseen opiskeluun. Kun oppisopimuskoulutusta lisätään, vähenevät myös opettajien palkkaamiseen liittyvät resurssipaineet ammattioppilaitoksissa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee oppisopimuskoulutuksessa mahdollisuuksia yritysten ja oppilaitosten yhteistyölle. Oppisopimuskoulutuksen avulla voidaan kouluttaa osaajia suoraan yritysten tarpeisiin ja opiskelija pääsee heti tekemään käytännön töitä. Työnantajien ja ammatillisten oppilaitosten yhteistyötä täytyy syventää, sekä varmistaa riittävä ohjaus työpaikalla. Toisella asteella opiskelevalla nuorella on oikeus saada aikuisen ohjausta ja huolenpitoa, siksi oppisopimus ei saa korvata kokonaan ammattioppilaitosten tarjoamaa koulutusta.

52. Pirkanmaan keskustanuoret: Energiajuomien myyntikielto alle 15-vuotiaille

THL suosittelee, että vähittäiskaupat eivät myisi energiajuomia alle 15-vuotiaille. Useat kaupat noudattavatkin suositusta ja ovat rajoittaneet energiajuomien myyntiä lapsille. Suomalaiset ruoankäyttötutkimukset ovat osoittaneet, että lisättyä sokeria on erityisen runsaasti lasten ja nuorten ruokavaliossa koskien juomia. Tutkimuksissa on todettu energiajuomien runsaan nauttimisen liittyvän runsaasti rasvaa ja sokeria sisältävien ruokien käyttöä. Runsas energiajuomien nauttiminen heikentää ruokavalion kokonaisuutta ja altistaa virheravitsemukselle. Energiajuomien myyntikiellon asettaminen alle 15-vuotiaille lainsäädännön avulla edistäisi lasten terveyttä.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei näe ongelmaa siinä, että alle 15-vuotiaat eivät saisi ostaa energiajuomia. Energiajuomien sisältämä kofeiini on erityisen haitallista lapsille, jotka ovat lähtökohtaisesti kofeiinin piristävälle vaikutukselle herkempiä. Kofeiini ei myöskään ole ravintoaine, jonka saatavuus virkistävän energiajuoman muodossa olisi välttämätöntä lapsen kehitykselle. Koska potentiaaliset haitat (esim. rytmihäiriöt) ovat juoman hyötyjä (virkeys) suuremmat, edistäisi kielto lasten ja nuorten hyvinvointia. Lisäksi kielto selkeyttäisi vaihtelevia käytäntöjä.

53. Pirkanmaan keskustanuoret: Suomen on jättädyttävä EU:n elpymispaketin ulkopuolelle

Elpymispaketin tärkein osa ovat suuret tulonsiirrot EU:n korkean bruttokansantuotteen maista matalamman bruttokansantuotteen maihin. Pohjois- ja Keski-Euroopan maat eivät tarvitse elpymispakettia finanssipoliittiseen elvytykseen. Elpymispaketti mahdollistaa Etelä- ja Itä-Euroopan maiden finanssipoliittisen elvytyksen, mutta nämä elpymispaketin myönteiset vaikutukset Pohjois- ja Keski-Euroopan talouksiin ovat erittäin pieniä. Tulonsiirrot eivät ole järkevä tapa elvyttää Suomen taloutta, joten Suomen on jättädyttävä EU:n elpymispaketin ulkopuolelle.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret toteaa, että asiasta on jo päätetty kansallisella tasolla eikä siihen voida enää vaikuttaa. Keskustanuoret suhtautuu varauksella elpymisvälineeseen ja näkeekin sen kertaluontoisena keinona vastata ennakoimattomaan koronavirukseen.

54. Pirkanmaan keskustanuoret: Fossiilisista energianlähteistä luovuttava nopeasti

Maailman suurin ongelma on vääristynyt hiilikierto, joka aiheuttaa ilmastonmuutoksen. Muu kuin fossiilisista energianlähteistä tuleva hiilikierto on normaalia, eikä vaikuttaisi ilmastonmuutokseen ilman fossiilisia.

Orgaaninen aines on luonnollista ja uusiutuu normaalin luonnonkierron, kuten myös hiilikierron puitteissa. Ongelma hiilikierrosta on tullut, kun miljoonia vuosia maan alla muhnutta öljyn ja kivihiilen hiiltä päästetään luontoon.

Tärkeintä on siksi korvata öljy ja kivihiili nopeasti melkein millä tahansa muulla energianlähteellä. Nyt jo tiedetään, miten öljy ja kivihiili voidaan korvata kestäväillä energianlähteillä, joten se on tehtävä.

Siirtymän on totta kai oltava sosiaalisesti ja taloudellisestikin kestävä, mutta on otettava huomioon, että tärkeät osat siirtymästä ovat jo käynnissä.

Pirkanmaan keskustanuoret esittääkin keskustanuorten kannaksi, että fossiilisista polttoaineista on päästävä järkevällä, mutta mahdollisimman pikaisella siirtymällä eroon. Ennen kaikkea tämä on otettava korkeimmaksi prioriteetiksi. Kun ylimääräisen hiilikierron kasvu saadaan kuriin, voidaan miettiä muita keinoja jo aiheutuneiden ilmastovaikutusten korjaamiseen.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Fossiilisten aineiden luopuminen on tärkeä osa muutosta kohti kestävämpää yhteiskuntaa. Tärkeää on hoitaa siirtyminen sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästi.

Fossiilisten polttoaineiden päästävien eroon mahdollisimman nopeasti. Luopumista varten on edistettävä päästökauppaa, lisättävä veroja ja asetettava selkeitä tavoitteita eri fossiilisten polttoaineiden luopumiselle. Kieltojen ja rajoitusten lisäksi tarvitaan kannustimia korvaavia investointeja varten, kuten tukemalla uusiutuvan energian muotoja sekä puhtaan energiantuotannon kehittämistä.

55. Pirkanmaan Keskustanuoret: Ydinvoima myös kaupunkeihin

Ydinvoimasta syntyvän hukkalämmön talteenottoa tulee parantaa edistämällä ydinvoiman sijoittamista asutuksen läheisyyteen. Tämä voidaan toteuttaa pienillä maanpäällisillä voimaloilla (alle 30 MW) tai suuremmilla, kallion sisään louhittavilla voimalaitoksilla (500-2000 MW). Suomessa tulee edistää asiaa tutkimalla kallioydinvoiman rakentamista, ottamalla lainsäädännössä huomioon pien- sekä kallioydinvoima ja käymällä julkista, faktapohjaista keskustelua asiasta.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Ydinvoimatekniikka on kehittyy kokoajan ja pienydinvoimalat ovat tulevaisuutta. Tulevaisuus tarvitsee monipuolisesti erilaisia ratkaisuja. Keskustanuorten energiapoliittisessa ohjelmassa linjataan myönteisestä suhtautumisesta pienyhdydinvoimaloihin.

56. Pirkanmaan keskustanuoret: Bordellit osuuskuntamuotoisiksi!

Keskustanuoret hyväksyivät kannakseen valtuuskunnassaan 2018 bordellien laillistamisen Suomessa. Bordellitoiminnan laillistaminen lisäisi valvontaa, takaa seksityöläisille paremmat oikeudet ja poistaa ihmiskaupan haittoja.

Bordellien laillistamisen lisävisioksi keskustanuorten on hyvä ottaa kanta myös bordellitoiminnan yhtiömuodosta. Osuuskuntatoiminta antaa päätöksentekovallan ja omistajuuden osuuskunnan jäsenille, joka takaisi seksityöläisille mahdollisuuden oikeudenmukaiseen ja tasavertaiseen kohteluun.

Osuuskuntamuodossa bordellien yritystoiminta ennaltaehkäisisi entisestään esimerkiksi ihmiskaupan riskiä, ja lisäisi seksityöläisten oikeuksia.

Pirkanmaan keskustanuoret esittävät, että Keskustanuorten kantaan bordellien laillistamisesta lisätään, että bordellien tulisi olla osuuskuntamuotoisia.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa vuoden 2018 linjauksen mukaisesti bordellien laillistamista. Bordellitoiminnan osuuskuntapohjaisuus omaa paljon mahdollisuuksia, sillä se muun muassa takaa mahdollisuuden osallistumiseen ja päätöksentekoon kaikille osuuskunnan jäsenille.

Keskustanuoret näkee tärkeänä teemana seksityöläisten oikeuksien, terveyden ja turvallisuuden parantamisen sekä seksityön ympärillä harjoitettavan rikollisuuden kitkemisen. On tärkeää selvittää perinpohjaisesti, onko osuuskunta paras mahdollinen yhtiömuoto näiden tavoitteiden edistämiseksi.

57. Pirkanmaan Keskustanuoret: EU ei voi olla rauhanliitto ilman omaa armeijaa – unionin ainutta

Euroopan unionin tulee lunastaa paikkansa Euroopan mantereen rauhan varmimpana takaajana. Siksi Euroopan unionissa tulee olla vain yksi armeija, unionin oma.

Tie Keskustanuorten erääseen tärkeimmistä tavoitteista, maailmanrauhaan rakennetaan vain kansainvälisellä yhteistyöllä. Pidemmän päälle kansalliset armeijat ovat vain jäänne erittäin vanhasta maailmasta.

Kansalliset armeijat paitsi syövät tarpeettomasti valtioiden resursseja, niiden järjestäminen on monesti täysin epäeettistä, esimerkkinä Suomen asevelvollisuusjärjestelmä.

Euroarmeija olisi ammattilaisarmeija, johon voi toki lisätä vapaaehtoisia elementtejä. Teknologiaan perustuva puolustuskyky vaatii suuret hartiat ja laajaa asiantuntemusta. Tämän Euroopan unioni voi tarjota jokaiselle jäsenmaalleen ja edistää samalla mantereen sisäistä aseistariisuntaa.

Jo pidempään Ranskan keskustalaisen presidentin Emmanuel Macronin puheissa on esiintynyt visioita tiiviimmästä EU-puolustuksesta, ja viimeisimpänä asiaan on viitannut komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. Samoin Yhdysvaltojen aseman muuttuminen maailmanpolitiikassa kertoo siitä, etteivät Naton varaan voi laskea edes sen eurooppalaiset jäsenmaat. Keskustanuorten tehtävä on esittää suuria visioita. Tämä olkoon niistä eräs!

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee sotilaallisen yhteistyön tärkeänä osana puolustuspolitiikkaamme. Yhteisellä puolustusyhteistyöllä on itseasiassa unionissa laaja tuki: kolme neljästä eurooppalaisesta kannattaa EU:n yhteistä puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa (eurobarometri 2017). Hyviä kokemuksia kansainvälisestä yhteistyöstä on tullut muun muassa kriisinhallintaoperaatioista, joissa yhteistyötä on tehty monen EU-maan kanssa.

Keskustanuoret ei kuitenkaan näe, että integraatiota tulisi syventää unionin yhteisellä armeijalla. Kuten Keskustanuorten kansalaispalvelumallissa sanotaan: asevelvollisuutta tarvitaan myös 2000-luvun Suomessa, ja sen hyödyt ovat kiistattomat. Puolustusvoimien tärkein tehtävä on tuottaa Suomelle pelotetta, joka on olennainen osa diplomatiaa.

Keskustanuoret näkee nykytilan hyvänä - Suomi on sotilasliittoihin kuulumaton maa, joka harjoittaa puolustusyhteistyötä aktiivisesti muiden pohjoismaiden ja NATO:n kanssa. Puolustusyhteistyön luoman tasapainon Keskustanuoret näkee apuna rauhan edistämiseksi. Kuitenkaan isossa kuvassa se ei yksin riitä, vaan Keskustanuorten mielestä Suomen on tehtävä yhteistyötä myös kansainvälisellä tasolla maailmanrauhan lisäämiseksi ja tukemiseksi, esimerkiksi Keskustanuorten 10 teesiä maailmanrauhaan - manifestin esittämällä tavoilla ja päämääriin tähdäten.

58. Pirkanmaan Keskustanuoret: Tasavallan presidentin toimikausi kymmenvuotiseksi – samalla rajaus yhteen kauteen

Vaalien paljoudesta johtuva vaaliväsymys on tosiasia suomalaisessa demokratiassa. Toinen demokratiassamme mietityttävä asia on tasavallan presidentin rooli.

Tosiasia on, että suomalaiset saavat päättää presidentistään vain kahdentoista vuoden välein. Istuvan presidentti on päässyt paikalleen siksi, että hän nauttii laajaa suosiota, joka on poikkeuksetta kestänyt myös toiselle kaudelle, jolle presidentti on hakenut.

Uutta Kekkosta ei ole luvassa, joten presidentti-instituutioon on järkevää tehtävä muutoksia.

Tasavallan presidentin seremoniallinen ja edustuksellinen rooli on sinällään arvokas. Arvojohtajana presidentillä on merkitystä kansalaisille, ja ulkopoliitikassa hänen roolinsa ”ensimmäisenä diplomaattina” on tärkeä kansainvälisiä suhteita hoidettaessa. Presidentin kädet ovat kuitenkin sidotut hänen hoitaessaan tehtäviään, eivätkä kansalaiset äänestä varsinaista päättäjää äänestäessään presidentistä.

Siksi tasavallan presidentistä ei ole tarpeen äänestää tulevaisuudessa yhtä usein kuin nykyään. Käytännössä kaksitoistavuotiset kaudet voisi hyvin lyhentää tasan kymmenen vuoden kaudeksi.

Vuodesta 2030 alkaen tasavallan presidentistä tulee äänestää tasan kymmenen vuoden välein. Kausi rajattaisiin samalla yhdeksi, kymmenen vuoden mittaiseksi kaudeksi. Symbolista merkitystä vahvistaa se, että vuosikymmenistä voisi alkaa puhua kunkin presidentin ajan mukaan.

Vuonna 2030 on kätevästi joka tapauksessa presidentinvaalit. Seuraavat osuisivat uudistuksen myötä kätevästi vuosiin 2040 ja 2050.

"Silloin Kekkonen aikana", "silloin Koiviston aikana"-lausahdukset voivat sisältää monen mielessä niin monenlaista ajanjaksoa, mutta tulevien presidenttien ajat olisivat samalla kokonaisia vuosikymmeniä.

Vaaliväsymystä vähentäisi se, että presidentistä äänestettäisiin harvemmin ja kansalaisten huomiota saisi kiinnitettyä vaaleihin, joissa yhdellä äänellä on aidosti suurempaa vaikutusvaltaa.

Siispä demokratian, järjen ja yhteisen suomalaisuuden puolesta tehkäämme tämä järkevä uudistus!

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen

Keskustanuoret on tyytyväisiä nykyiseen toimikauden mittaan ja näkee, ettei presidentin toimikautta ole syytä pidentää. On myös syytä pohtia sitä, että mihin presidentin yhtämittäinen toimikausi vaikuttaisi ja pohtia asiaa äänestäjän kuluttajansuojan näkökulmista.

Toimikauden pidentämisen sijasta Keskustanuoret haluaa avata keskustelun presidentin valtaoikeuksien mahdollisesta lisäämisestä. Nykyisessä presidentti-instituutiossa presidentin valta sisäpolitiikkaan on hyvin rajattu ja vaikuttavuus kotimaan sisäisiin asioihin on kapea.

Keskustanuoret ei näe presidentinvaaleja syyppäänä vaaliväsymykseen - ennemminkin presidentinvaalien tärkeyttä lisäisi entisestään se, että valtaoikeuksia kasvatettaisiin.

59. Pirkanmaan Keskustanuoret: Peruskoulu kymmenvuotiseksi

Oppivelvollisuus uudistus on erinomainen asia. Se on kuitenkin vielä puolitiessä.

Peruskoulu ei opeta kansalaistaitoja kunnolla. Keskustanuorten kantoihin kuuluu monien sellaisten tärkeiden taitojen opettaminen, joita ei tällä hetkellä kunnolla opeteta kouluissa. Kansalaistaidot ja taloustaidot ovat tästä eräitä esimerkkejä.

Ongelmana on myös, ettei esimerkiksi vain kolme vuotta kestävästä ruotsin opetuksesta välttämättä jää mitään käteen. Yhteiskuntaoppiakaan ei ole riittävästi.

Peruskoulua olisi syytä jatkaa vanhemmasta päästä, sillä kyseessä ovat tuossa vaiheessa taidot, joita tarvitaan juuri täysi-ikäisyyttä lähestyttäessä. Siksi kaikille tasa-arvoisen peruskoulumme tulee muuttua kymmenvuotiseksi.

Peruskoulu on kaikille sama, toisella asteella on uhkana eriytyminen.

Myös sukupuolten tasa-arvoon peruskoulun oppimäärän kasvattamisella olisi myönteinen vaikutus. Huonosti poikia palveleva peruskoulujärjestelmämme on jo tehnyt lukioista tyttö&naisenemmistöisiä. Samoin etenkin yliopistot ovat myös naisvaltaisia. Poikien saadessa lisää aikaa kehittymiselleen epäsuhta saadaan tasoittumaan.

Keskustalaisten rooli koulupolitiikassamme on ollut erittäin merkittävä. Nyt on nähtävä, että kun kansalaistaitoja tarvitaan yhä enemmän, on peruskoulumme voitava tätä tarjota. Siksi peruskoulu kymmenvuotiseksi, tasa-arvon ja sivistyksen puolesta.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ymmärtää ongelman, esimerkiksi yhteiskuntaopin vähyyks on merkittävä haaste ja tähän tulee kiinnittää huomiota. Oppivelvollisuuden pidennettyä, kuuluu esimerkiksi kymppiluokka oppivelvollisuuden piiriin. Näin ollen Keskustanuoret näkee, ettei peruskoulun pidentämiselle ole perusteita.

60. Pirkanmaan Keskustanuoret: Sakkokäyttäys pois ja nopeusrajoitukset ylös

Autoliikenteen rajoittaminen etenee vuosi vuodelta huonompaan suuntaan. Kamerate valvovat yhä tarkemmin, kuin Orwellin isoveli, ja nopeusrajoituksia tiputetaan suorastaan etanan vauhtiin.

Liikennelääketieteen emeritusprofessori Timo Tervo on vuosikaudet vaatinut nopeusvalvontakameroiden poistamista, ja toimia riskikusien eikä tavallisen autoilijan suhteen. Tervon saati monen muun asiantuntijan tai arkijärkisen kansalaisen järkeen ei mahdu, että kameroita laitetaan vain sakottamisen kannalta otollisiin paikkoihin, ja niiden edessä sitten jarrutellaan vaikkei tarvitsisikaan.

Suuri osa ylinopeussakoista Suomessa annetaan täysin turvallisesta ja liikenteen kannalta järkevästä nopeudesta. Autot ovat yhä turvallisempia, ja kuolemiin ja vammautumisiin ajaututaan lähinnä riskikäyttäytymisen myötä.

Oikeaa ongelmaa, riskikuskeja ei saada kiinni kameroilla ja väärin mitoitetuilla rajoituksilla. Huumeissa tai alkoholin vaikutuksen alaisena toistuvasti ajavat ihmiset saadaan kiinni toisilla keinoilla. Esimerkiksi erittäin selkeästi merkityihin kameroihin ajaisivat liian lujaa vain

riskikuskit. Samalla kameroiden määrää voi laskea, jottei tavallisen autoilijan kuritus jatku nykymallin mukaisesti.

Samalla on todettava, että ylimitoitettu nopeuksien laskeminen on trendi, joka tulee kääntää toiseen suuntaan. Korkeammat nopeudet ovat toimineet hyvin aiemminkin, ja tilannenopeuden osaa kyllä mitoittaa jokainen ei-riskikuski. Erityisen alhaisia ovat monet 30 ja 50 kilometrin tuntinopeudelle määrätty alueet.

Samoin on huomattava, että vaikkapa 80 kilometrin tuntinopeus on sama samalla tieosuudella sekä hyvällä että huonolla säällä, sekä valoisalla että pimeällä. Nämä on mitoitettu yleensä huonomman kelin mukaan. Siksi on harkittava sallivampaa politiikkaa korkeammille selkeän sään nopeuksille.

Autoliikenne muuttuu koko ajan turvallisemmaksi tekniikan ja vaikkapa renkaiden pitävyyden kehittyessä. Ei ole mitään järkeä lisätä rajoituksia samanaikaisesti, varsinkin kun ne haittaavat vain tavallisen, turvallisen autonkäyttäjän elämää.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, ettei nopeusrajoituksia ole syytä nostaa, eikä liikenteenvalvontaa kameroin ole syytä vähentää. Useissa eri tutkimuksissa on todettu, että nopeus kasvattaa reaktioaikaa ja jarrutusmatkoja sekä lisää vakavien loukkaantumisten ja kuolemaan johtavien onnettomuuksien riskiä.

Keskustanuoret kokee, että nopeusrajoitusten nostosta tulevat riskit ovat niin suuret, ettei nopeusrajoituksia tule nostaa. Suomessa on myös yksi Euroopan vanhimmista autokannoista. Teiden maksiminopeuksien nosto koskisi myös tätä vanhaa autokantaa, jonka mukaan uusia nopeusrajoituksia ei olisi laskettu. Keskustanuorten avauksissa on myös usein noussut esille tiestöjen huono kunto ja heikko kunnossapito, jotka myös osaltaan puoltavat sitä, ettei nopeusrajoituksia voida nostaa nykyisestä. Teemme päätöksiä ajassa, jolloin meidän tulee ajatella asioita myös ympäristön näkökulmasta.

Nopeuden nosto kasvattaa ilmanvastusta nopeuden neliössä, eli polttoaineen kulutus kasvaa. Keskustanuoret haluaa kehittää yksityisautoilua myös muun muassa polttoaineen osalta mutta tulevaisuudessakin autot tarvitsevat jonkin energianlähteen kulkeakseen ja sen tuottaminen ei ole täysin päästötöntä/ongelmatonta. Siksi polttoaineesta riippumatta näemme nopeusrajoitusten noston myös ympäristön kannalta ongelmallisena.

61. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Avoimen korkeakoulun opiskelijat tunnustettava opiskelijoiksi

Pohjois-Pohjanmaan keskustanuoret esittävät aloitteessaan avoimen korkeakouluopiskelijoille mahdollisuutta liittyä sen korkeakoulun ylioppilaskunnan tai opiskelijakunnan jäseniksi, jossa suorittavat avoimen yliopiston tai ammattikorkeakoulun opintoja.

Ylioppilaskunnan tai opiskelijakunnan jäsenyys toisi avoimen korkeakoulun opiskelijat opiskelijaedunvalvonnan piiriin. Tämän lisäksi opiskelijat voisivat saada opiskelijaetuuksia kuten esimerkiksi Kelan ateriatuen tai opiskelijahintaiset liput julkiseen liikenteeseen.

Jäsenyyden turvin avoimen korkeakoulun opiskelijat tuodaan samalle viivalle muiden opiskelijoiden kanssa. Tämä myös yhdenvertaistaisi opiskelijoita ja madaltaisi kynnystä suorittaa avoimen korkeakoulun opintoja.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret tunnistaa ongelman avoimen korkeakoulun opintoja suorittavien statuksessa. Avoimessa korkeakoulussa opintojaan suorittavat ovat moninainen joukko erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Osa tähtää tutkinnon suorittamiseen, osa opiskelee vain yksittäisiä kursseja harrastusmielessä töiden ohessa.

Keskustanuoret näkee selkeämpänä ja oikeudenmukaisempana, että opiskelijaetuuksien perusteena on jatkossakin opiskeluoikeus. Avoimen väylä on opiskelijalle maksullinen ja mahdollisuus jatkaa opintoja riippuu opintomenestyksestä. Keskustanuoret kannattaa aloituspaikkojen lisäämistä, mikä mahdollistaisi yhä useammalle varsinaisen opiskeluoikeuden.

62. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Olli Rehn Keskustan presidenttiehdokkaaksi vuoden 2024 presidentinvaaleihin

Vuoden 2024 presidentinvaalit ovat aivan oven takana ja Keskustalla on oltava vaaleissa kärkiehdokas. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittääkin Olli Rehniä Keskustan ehdokkaaksi. Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn on kerännyt laajasti kokemusta mm. Euroopan parlamentin jäsenenä, Euroopan unionin komissaarina, kansanedustajana sekä ministerinä. Rehn ei ole ryvettynyt politiikassa ja Rehn on myös suomalaisten suosikinimi tulevaksi presidentiksi. Olli Rehn on hyvä jatkaja tasavallan presidentti Sauli Niinistölle.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkevät, että Olli Rehn Suomen Pankin pääjohtajana ja entisenä Euroopan unionin komissaarina on vahva ehdokas presidenttikilpaan, mutta ei halua ottaa kantaa mahdolliseen presidenttiehdokkaaseen vielä vaiheessa, jossa mahdollisten ehdokkaiden

kiinnostuksestaan ei ole varmaa tietoa. Keskustanuoret haluaa, että keskustassa käydään aiheesta hyvissä ajoin sisäinen keskustelu ja mahdollinen jäsenvaali.

Kts. myös vastaus aloitteeseen 3.

63. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Metsäpuron ja päätehakkuun välisen suojavyöhykkeen leveydeksi 15 metriä pohjoisen vesiluonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi

Turvemaiden ojituksen vaikutusta vesiluonnon monimuotoisuuteen ei tällä hetkellä tiedetä. Jussi Jyväsjärven ja muiden Oulun yliopiston tutkijoiden tuoreen tutkimuksen mukaan, turvemaiden ojitukset ja metsähakkuut voimistavat toistensa vaikutusta luontoon ja sen monimuotoisuuteen. Tutkimuksessa huomattiin myös, että turvemaiden ojitusten ja metsähakkuiden yhteisvaikutus on merkittävästi suurempi kuin näiden erillisvaikutukset. Ojituksen ja metsän hakkuun häiriövaikutusta luonnon monimuotoisuudelle voidaan estää jättämällä puron ja päätehakkuun väliin suojavyöhyke. Tutkijat suosittelevat suojavyöhykkeen leveydeksi 30 metriä, mutta tämän kokoinen suojavyöhyke merkitsee merkittäviä tulonmenetyksiä metsänomistajille (lähde 1).

Metsäsertifikaatit suosittelevat suojavyöhykkeen leveydeksi 5-15 metriä, joka on tutkimusten mukaan ekologisesti riittämätön. Suomessa käytettävät metsäsertifikaatit PEFC ja FSC suosittelevat erikokoisia suojavyöhykkeitä puron ja hakkuun välille. PEFC-metsäsertifikaatin mukaan suojavyöhyke on alle 15 metriä ja FSC-sertifikaatin mukaan suojavyöhykkeen pitää olla vähintään 15 m. Jyväsjärven ja kollegoiden tutkimuksen mukaan purot, joiden suojavyöhyke oli alle 15 m havaittiin enemmän poikkeavuutta fyysikaalisilta, kemiallisilta ja biologisilta ominaisuuksiltaan verrattuna käsittelemättömiin vertailupuroihin (PEFC-sertifikaatin mukainen suojavyöhyke). Vastaavasti puroissa, joissa oli vähintään 15 metrin suojavyöhyke puron ja hakkuun välillä huomattiin vain vähäisiä muutoksia käsittelemättömiin puroihin verrattuna (FSC-metsäsertifikaatin mukainen suojavyöhyke, lähde 2 ja 3).

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuorten mielestä pohjoinen vesiluonnon monimuotoisuus on tärkeämpää kuin taloudelliset intressit. Tässä aloitteessa esitämmekin, että metsäpuron ja päätehakkuun välinen suojavyöhykkeen leveys määritellään FSC-sertifioinnin mukaisesti, jolloin suojavyöhyke on vähintään 15 metriä.

lähde 1. "Pohjoinen jokiluonto muutoksessa", Oulun yliopiston Youtube-kanava, Youtube, 26.8.2021, [katsottu 28.9.2021], linkki: <https://youtu.be/qzCkkfuvKSQ>

lähde 2. "Metsäsertifointia tiukennettava pienvesien suojelun tehostamiseksi", Oulun yliopisto, STT info, 11.9.2020 [luettu 28.9.2021], linkki: https://www.sttinfo.fi/tiedote/metsasertifointia-tiukennettava-pienvesien-suojelun-tehostamiseksi?publi_sherId=57858920&releasId=69888671

lähde 3. Jyväskylä, J., Koivunen, I., & Muotka, T. 2020. Does the buffer width matter: Testing the effectiveness of forest certificates in the protection of headwater stream ecosystems. *Forest Ecology and Management*, 478, 118532. doi.org/10.1016/j.foreco.2020.118532

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää vesiluonnon monimuotoisuutta tärkeänä asiana ja metsätaloutta tarpeellisena elinkeinona. Kun suojavyöhyke määritellään FSC-sertifikaatin mukaisesti, huomioidaan molemmat asiat.

64. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Opintolainan saanti erotettava opintotuen saamisesta

Valtion takaamaa opintolainaa voi saada niin kauan kuin opintotukikuukaudet riittävät. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittävät opintolainan myöntämisen erottamista opintotuen saamisesta. Opiskelijalla tulisi olla mahdollisuus valtion takaamaan edulliseen opintolainaan, vaikka hänellä ei olisi opintotukikuukausia enää käytettävissä. Edellytyksenä olisi kuitenkin opintojen eteneminen nykyisten opintopistevaatimusten mukaisesti. Näin mahdollistettaisiin esimerkiksi uuden tutkinnon opiskelu ja lisäkouluttautuminen ilman pelkoa taloudellisesta pärjäämisestä.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Aloitteen tavoite opiskelijoiden toimeentulon parantamisesta on tärkeä. Keskustanuoret suhtautuu kielteisesti opintotuen lainapainotteisuuden lisäämiseen. Kasvavan velkaantumisen sijaan opiskelijoiden toimeentulon parantamiseksi pidämme parempana ratkaisuna opintotuen kaksipuolaisuudesta luopumista ja opintorahan korottamista.

Pidemällä aikajänteellä Keskustanuoret näkee perustulon vastaavan myös opiskelijoiden toimeentulon tarpeisiin.

65. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Verenluovutuskiellon poistaminen vakituudessa suhteessa tapahtuvasta miesten välisestä seksistä

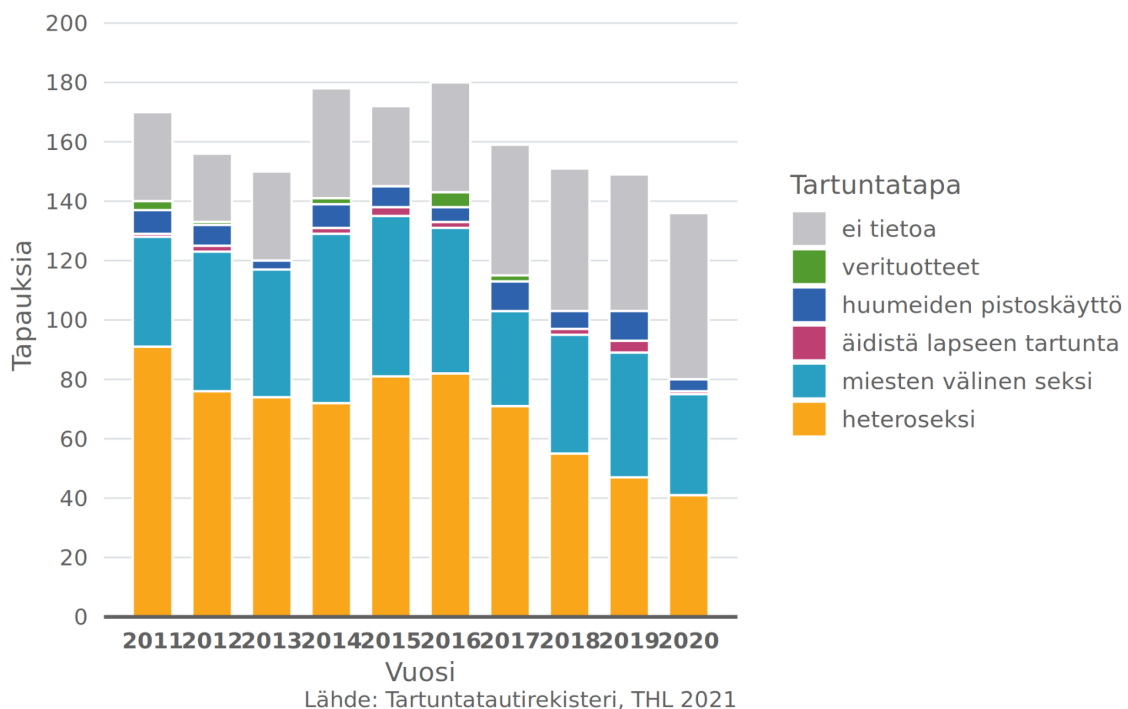
Verituotteista on koko ajan huutava pula. Jo ennen COVID-19-pandemiaa Punaisen ristin Veripalvelu etsi kuumeisesti uusia nuoria verenluovuttajia vastaamaan verituotteiden tarpeeseen. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuorten mielestä yksi osa ratkaisua verituotepulaan olisi verenluovutuskiellon yhdenvertaistaminen eri seksuaalisten suuntautumisten välillä siten, että verenluovutuskielto ei riipu enää seksuaalisesta

suuntautumisesta tai siitä, minkä sukupuolen edustajan kanssa on harrastanut seksiä uudessa tai vakiintuneessa suhteessa.

Tällä hetkellä miesten välisestä seksistä joutuu neljän (4) kuukauden luovutuskieltoon, vaikka kyseessä olisi vakituinen seksikumppani. Myös uudesta mies-nainen- tai nainen-nainen-seksikumppanista tai joutuu neljän (4) kuukauden verenluovutuskieltoon, mutta jos kyseessä on vakituinen suhde tai seksikumppani, henkilöt eivät joudu ollenkaan verenluovutuskieltoon. Veripalvelun mukaan ero verenluovutuskiellon määräytymisestä johtuu korkeammasta HIV-tartunnan riskistä miesten välisessä seksissä (lähde 1), mutta tämä ei pidä enää 2020-luvulla paikkaansa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan 29 % Suomessa havaituista HIV-tartunnoista olivat peräisin heteroseksistä ja 26 % tartunnoista oli peräisin miesten välisestä seksistä vuonna 2020 (lähde 2). Tämän lisäksi HIV-tartuntojen määrä on Suomessa laskussa (kuva 1).

Hiv-tapaukset tartuntatavan mukaan 2011-2020

Kuva 1. HIV-tartuntatapaukset (lkm) tartuntaryhmän mukaan vuosina 2011-2020. Kuva on peräisin THL:n nettisivuilta (lähde 2).

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittävät aloitteessaan, että verenluovutuskielto poistetaan vakituksessa suhteessa tapahtuvasta miesten välisestä seksistä, koska HIV-tartunnan riski ei ole enää korkeampi vakituksessa suhteessa tapahtuvassa miesten

välisessä seksissä kuin vakituiseissa suhteissa tapahtuvassa mies-nais- tai naisparin välisessä seksissä.

lähde 1. Seksi ja seksikäyttäytyminen, Voitko sinä luovuttaa?, Veripalvelu, Punainen risti [luettu 19.9.2021], linkki:

<https://www.veripalvelu.fi/verenluovutus/luovuta-verta/Voitko-luovuttaa>

lähde 2. HIV ja AIDS esiintyvyys ja tilastot, Infektiotaudit ja rokotukset Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [luettu 19.9.2021], linkki:

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/hiv/hiv-jaaids-esiintyvyys-ja-tilasto>

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorille yhdenvertaisuus on läpileikkaava ja tärkeä arvo. Aloitteen perusteina on nähtävissä, ettei miesten välisen seksuaalisen kanssakäymisen terveysturvallisuudessa ole suurempaa poikkeamaa kuin muidenkaan vakituisten seksikumppaneiden kohdalla. Koska HIV- ja AIDS-riski on mies-mies-parien kohdalla tullut samaan linjaan muiden seksiä harrastavien parien kanssa, näkee Keskustanuoret kohtuullisena sen, että miesten välisen seksin kohdalla siirrytään samoihin luovutusrajoitteisiin kuin hetero- ja naisparien kohdalla.

66. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Lihan alkuperämerkintöjen puutteesta sanktioita

Pohjois-Savon Keskustanuoret esittävät taloudellisia sanktioita ravintoloille, jotka laiminlyövät lihan alkuperämaatietojen ilmoitusvelvollisuutta.

Vuodesta 2019 lähtien on ollut voimassa asetus ravintoloiden velvollisuudesta ilmoittaa kuluttajalle kirjallisesti tuoreen, jäähdytetyn tai jäädytetyn lihan alkuperämaa tiedot. Moni ravintola ei edelleenkään ilmoita näitä alkuperätietoja ruokalistoiltaan tai nettisivuillaan, ja kuluttaja joutuu usein erikseen kysymään niitä kysymään.

Pohjois-Savon Keskustanuoret esittävät mahdollisten sakkojen tai muiden taloudellisten sanktioiden käyttöönotosta ravintoloille, jotka eivät noudata maa- ja metsätalousministeriön antamaa asetusta.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee lihan alkuperämerkinnät tärkeänä asiana. Keskustanuorten mielestä on epäreilu tilanne, jos osa ravintoloista saa sanktioita jättäen merkinnät laittamatta.

67. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Joka kuntaan lähituotteiden ja ruoan kotimaisuusasteen tavoitekirjaukset strategiaan

Julkinen sektori on suuri ruoanhankintojen toimija ja kunnilla on siinä merkittävä osuus. Pohjois-Savon Keskustanuoret esittävät, että jokaisen kunnan tulisi tehdä omissa strategioissaan linjaukset kunnan ruokahankintojen kotimaisuusasteen osalta.

Suomessa nautitaan joka päivä ruokaa, joka on tuotettu menetelmillä ja tavoilla mitkä ovat omassa maassamme kiellettyjä. Tätä ei tule hyväksyä. Usein ulkomailta tuotu liha – esimerkiksi porsaanliha, jonka tuotannossa on katkottu sikojen saporot – ei täyty omassa lainsäädännössämme asetettuja tavoitteita ja korkeaa standardia.

Monella paikkakunnalla suositaan hankinnoissa kotimaista ja lähellä tuotettua ruokaa sen monien kilpailuetujen vuoksi. Kuntien strategioihin kirjatut kotimaisuusasteen ja lähituotteiden hankintojen tavoitekirjaukset johtaisivat laadukkaamman, eettisemmän ja myös ympäristöä vähemmän kuormittavan ruoan hyödyntämiseen. Pohjois-Savon Keskustanuoret kannustavatkin ajamaan joka kunnan strategioihin kirjaukset kotimaisuusasteesta ja lähituotannon hyödyntämisen tavoitteista.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustalaisuuden ytimeen kuuluu puhtaan ja laadukkaasti tuotetun kotimaisen ruoan suosiminen. Julkisilla hankinnoilla voidaan vaikuttaa suoraan lähituotannon kannattavuuteen.

Keskustanuorten tavoite on, että kunnissa käytetään vain kotimaista lihaa ja kalaa sekä mahdollisimman paljon lähiruokaa sesongin mukaan. Paikallisten viljelijöiden tukeminen kunnan alueella on tärkeä arvo Keskustanuorille ja se luo myös alueelle työtä. Monessa kunnassa tämä on jo arkipäivää, mutta Keskustanuorten tavoite on, että tämä toteutuu jatkossa Suomen jokaisessa kunnassa. Näin edistämme kotimaisen ruoantuotannon toimintaedellytyksiä ja puhtaan kotimaisen ruoan käyttöä.

Oppilaiden tulisi myös itse saada vaikuttaa yhä enemmän ruokalistojen suunnitteluun. Myös raaka-aineiden hankinta yhdessä oppilaiden kanssa opetusmielessä on nykypäivää! Lähiruoka ja ruoantuotanto pitää tuoda lähelle lasta. Kouluissa on hyödynnettävä lähiluonnon antimia kuten marjoja ja vihanneksia. Lisäksi on mahdollistettava esimerkiksi lähiriistan käyttö kouluruoassa. Jokainen suomalainen ansaitsee lautaselleen kotimaista turvallista ruokaa.

Kannustamme kuntapäätäjiä olemaan aktiivisia asian suhteen kunnissa.

68. Pyhäjärven Keskustanuoret: Laulujoutsen metsästettäväksi riistalinnuksi

Suomen kansallislintumme laulujoutsenen nykykanta Suomessa on noin 10 000 pesivää paria sekä vuosittainen syyskanta on noin 100 000 yksilöä. Laulujoutsen kanta kestää hyvin kannanhoidollisen metsästyksen.

Perusteluita metsästyksen aloittamiselle ovat lajin suurehko ja elinvoimainen kanta sekä tästä aiheutuvat haitat ja vahingot. Suurimpana haittana on laulujoutsenen taipumus aggressiivisesti häätää reviiriltään lähestulkoon kaikki muut vesilinnut pois. Pienemmät lammikot ja järvet eivät näin ollen sovellu muiden vesilintujen pesintään. Osittain tästä johtuen monet vesilintukannat ovat taantuneet. Vahinkoja laulujoutsenet aiheuttavat peltoviljelyksille. Suurimmat taloudelliset vahingot tapahtuvat alkukeväisin, kun laulujoutsenet valmistelevat pesinnän aloitusta ja varastoivat ravintoa. Haittaa aiheuttuu parvien ruokaillessa viljelmillä ja lisäksi lintujen ulosteet ja tallaaminen heikentävät sadon määrää ja laatua.

Metsästys olisi luvanvaraista ja kohdennettua niille alueille, missä lajin esiintyvyys on suurinta tai laulujoutsen aiheuttaa eniten haittaa ja vahinkoa. Metsästyksessä saaliiksi saadut yksilöt saisi hyödyntää ihmisravinnoksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että joutsenta voisi metsästää luvanvaraisesti ja kohdennetusti Suomessa. Joutsen on metsästetty sukupuuton partaalle 1900-luvun alkupuolella. Jo vuoteen 1985 mennessä kanta on elpynyt niin, että se luokiteltiin Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton kriteereillä elinvoimaiseksi. Keskustanuoret pitää luonnon monimuotoisuutta tärkeänä, mutta valtavasta joutsenkannasta on haittaa paitsi vesilinnuille myös esimerkiksi metsähanhelle.

69. Pyhäjärven Keskustanuoret: Susikanta pienemmäksi kannanhoidollisella metsästyksellä

Suomen susikanta on kasvanut viimeisen vajaan kolmenkymmenen vuoden aikana merkittävästi. Luonnonvarakeskuksen (Luke) mukaan Suomen susikannan arvioidaan olleen maaliskuussa 2021 279-321 yksilöä. Perhelaumoja oli kyseisenä ajankohtana 32–38. Tämä on enemmän kuin kertaakaan aiemmin vuosina 1996-2021.

Susikannan kasvaessa ovat myös niiden aiheuttamat vahingot yleistyneet ja niiden mittasuhteet kasvaneet. Vuosien 2010-2020 välissä vahingot ovat kasvaneet vuosi vuodelta. Vahinkojen kasvaessa kasvavat myös vahingonkorvaukset, joita maksettiin vuonna 2019 sattuneista 1055 koti- ja tuotantoeläinvahingoista sekä porovahingoista Riistavahinkorekisterin mukaan 1 005 516,19€. Yksittäisenä vahinkona kalleimmaksi käyvät koiravahingot. Suurin maksettu korvaus koirasta oli noin 11 500€. Susien suuri määrä aiheuttaisi enemmänkin koiravahinkoja mikäli koiralla metsästävät eivät olisi varovaisia.

Sudet metsästysalueella haittaavat metsästystä ja tekevät sen usein mahdottomaksi. Varovaisuus ei kuitenkaan aina auta ja olemassa on ainainen ylisuuri riski perheenjäsenen menetyksestä, kun koiran laskee metsään.

Vähän väliä saa lukea, kuinka sudet aiheuttavat vältettävissä olevia eläinvahinkoja niin metsällä kuin asutuksen piirissä. Tähän mennessä jo kohtuuttomat vahingot aiheuttanut ylisuuri susikanta on saatava kuriin ja se tapahtuu parhaiten kannanhoidollisella metsästyksellä. Asiaan on tultava muutos ennen kuin tapahtuu ihmisvahinkoja!

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Susi kuuluu Suomen luontoon, mutta ei koskaan ihmisten piholle tai eläinten aitoihin. Yhdymme huoleen siitä, että sudet liikkuvat yhä lähempänä ihmisasutusta ja aiheuttavat vahinkoja. Keskustanuoret esittää myös huolensa koirasusien määrän lisääntymisestä. Keskustanuoret näkee, että susikannan pitkäjänteinen hoito vaatii kannanhoidollista metsästystä.

70. Pyhäjärven Keskustanuoret: Vähävaraisten lapsiperheiden nuorille rahallista tukea harrastuksiin

Suomessa perheiden köyhyys koskettaa vuosittain kymmeniätuhansia, jopa yli sataatuhatta lasta. Näiden perheiden lapset eivät rahallisesta tilanteesta johtuen välttämättä pysty käymään missään maksullisessa harrastustoiminnassa. Lapsien tulee saada harrastaa laadukkaasti riippumatta siitä onko perheellä siihen varaa vai ei! Harrastukset ovat myös yksi syrjäytymistä ehkäisevä tekijä.

Ehdotammekin, että lapsiperheiden vanhemmille, jotka tienaa tietyn vuositulorajan alle maksettaisiin kuukausittain harrastuslisää. Tukea voitaisiin anoa esimerkiksi erillisenä tukena lapsilisähakemuksen yhteydessä. Tämä olisi suora kädenojennus vähävaraisille lapsiperheille sekä yksinhuoltajille ja kannustaisi lapsiperhe-elämään!

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Aloitteen henki on Keskustanuorten mielestä erittäin kannatettava. Kuitenkaan Keskustanuoret eivät näe, että universaalien lapsilisien yhteyteen tuloperustaisen lisän kytkeminen olisi toimiva ratkaisu. Pahimmassa tapauksessa tuki eriarvoistaisi lapsia ja perheitä lisää, luoden tuloille kannustinloukkuja ja monimutkaista tukijärjestelmää entisestään. Eri harrastusten kustantaessa eri verran on myös perusteltua miettiä tuen suuruutta: tasasuuruinen tukisumma ei välttämättä auttaisi, eikä kaikkia harrastusmaksuja maksettaisi kuukausittain, jolloin raha ei välttämättä kohdentuisi oikea-aikaisesti.

Aloitteen hyvähenkisyystä huolimatta se olisi erittäin monimutkainen, ja jopa haastava toteuttaa sellaisenaan. Keskustanuoret kannattaa ehdottomasti sitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus päästä osalliseksi mielekkääseen harrastukseen. Aloitteen kuvaamaan ongelmaan vastausvaihtoehtona löytyy jo harrastamisen Suomen malli, jonka valmistelu on paraikaa menossa.

71. Satakunnan Keskustanuoret: Rahapeleissä siirryttävä lisenssijärjestelmään

Satakunnan Keskustanuoret vaativat Veikkauksen monopolin purkamista ja siirtymistä lisenssijärjestelmään, joka on käytössä muun muassa Ruotsissa. Lisenssijärjestelmässä rahapelejä tarjoavilta yrityksiltä edellytetään toimilupaa, jonka lisäksi ne maksavat peliveroa Suomeen.

Ulkomaisten rahapeliä tarjoajien osuus Suomessa pelattavista rahapeleistä kasvaa jatkuvasti niin kuin koko monopolia ei olisikaan. Näissä ulkomaisten tarjoajien peleissä hävityistä rahoista ei Suomen valtio saa tällä hetkellä euroakaan. Rahapelihaittojen vähentäminen ei myöskään ole ulkomaisten tarjoajien prioriteettilistalla kovin korkealla. Lisenssijärjestelmällä pystyttäisiin vaikuttamaan myös tähän, kun kaikilta toimiluvan saaneilta edellytetään tunnistautumista. Lisenssijärjestelmään siirtyminen ei kaataisi Veikkausta, kuten ei ole kaatanut Ruotsissa monopoliasemassa ollutta Svenska Spel:kään. Lisenssijärjestelmän suurimmat hyödyt olisivat ulkomaisten toimijoiden saattaminen valvonnan ja sääntelyn piiriin, sekä tällä hetkellä ulkomaille valuvista tulovirroista veroeurojen saaminen valtion kassaan.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tärkeimpänä tavoitteena peliriippuvuuden ja pelaamisesta syntyvien haittojen ehkäisyn. Pelaamisen vähentämisen ohella on huolehdittava siitä, mihin uhkapeleihin satsatut rahat menevät ja mihin niitä käytetään. Ulkomaisten uhkapeliorganisaatioiden lisääntyessä lisenssijärjestelmä toisi läpinäkyvyyttä ja mahdollistaisi sen, että osa uhkapeleihin käytetyistä rahoista palautuisi Suomeen.

72. Satakunnan Keskustanuoret: Lisää koulunkäynninohjaajia

Satakunnan Keskustanuoret vaatii enemmän määrärahoja koulunkäynninavustajien lisäämiseen kouluissa ja oppilaitoksissa.

Suurten luokkakokojen vuoksi opettaja ei ehdi tunnin aikana auttamaan kaikkia apua tarvitsevia, myös erityislapsien määrä luokissa on kasvussa. Näin esim. oppimisvaikeudet jäävät helpommin huomaamatta ja syrjäytymisriski kasvaa kun koulunkäynti vaikeutuu eikä

sen vuoksi kiinnosta. Lisäämällä käsipareja luokkiin investoidaan tulevaisuuteen ja saadaan koulunkäynti kaikille sujuvammaksi.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Kts. vastaus aloitteeseen 24.

73. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Digi- ja väestötietovirastossa palattava kynään ja paperiin?

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että Digi- ja väestötietoviraston (DDV) toimintaedellytykset turvataan lisärahoituksella ja valtioneuvosto puuttuu viraston merkittäviin haasteisiin digitaalisissa palveluissa.

Viraston toimintaedellytyksistä sekä kyvystä hoitaa sille keskitettyjä digi- ja väestötietopalveluita pitää olla huolissaan. Esimerkiksi henkilöasiakkaan muuttoilmoituksen rekisteröinnin arvioitu käsittelyaika on yli 40 päivää ja holhustoimen lupa-asioinnissa puolestaan käsittelyaika useita kuukausia. On käsittämätöntä, että digitalisaation kärkeksi haluavan Suomen digiviraston digitaalisissa asianhallintajärjestelmissä on merkittäviä haasteita.

Varsinais-Suomen Keskustanuorten mielestä viraston toimintaa on puututtava ja tarvittaessa DDV:ssä on palattava vanhanaikaiseen kynään ja paperiin.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että nykyiset käsittelyajat Digi- ja väestötietovirastossa ovat kestäättömiä. Esimerkiksi edunvalvonta-asioissa käsittelyajat voivat olla jopa kohtalokkaan pitkiä ja Keskustanuoret esittää lisäpanostuksia viraston toimintaan, jotta käsittelyajat voitaisiin saada kohtuulliselle tasolle. Keskustanuoret tunnustaa digitalisaation tuomat haasteet esimerkiksi asianhallintajärjestelmissä, mutta näkee ensisijaiseksi keinoksi kehittää digitaalisten järjestelmien toimivuutta kynään ja paperiin tarttumisen sijaan.

74. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Maalaisjärkeä monitoimikoneeseen

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että luottamustehtävien määrää rajattaisiin per henkilö.

Luottamustoimet ja toimiminen useammalla politiikan tasolla tarkoittaa aikaresurssin vähenemistä ja siten toiminnan laadun heikkenemistä. Vaikka kansanedustajat tuovat ääniä puolueelle kunta- ja aluevaaleissa, kehitys johtaa vallan keskittymiseen. On myös huomioitava se kehityksen tulos, etteivät usealle tasolle vaikuttamaan pyrkivät pysty enää keskittymään samalla tavalla päätoimiseen luottamustoimeensa.

Keskustanuorten tulisi toimia tässäkin asiassa edistyksen lippuna ja ajaa kattoa eli enimmäismäärää sivutoimisille luottamustoimille. Kansanedustajien ja etenkin ministerien pitäisi keskittyä päätoimeensa eikä haalia yhä uusia tehtäviä eri politiikan tasoilla ja järjestökentällä, parempi pieni valta suuremmalla joukolla kuin suuri valta pienemmällä joukolla.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Vaalikelpoisuus on perustuslaissa turvattu oikeus, jota on hyvin vaikea rajata pois. Keskustanuoret ymmärtää aloitteessa esitetyn huolen vallan keskittymisestä, mutta tunnustaa myös valtakunnallisen vaikuttajan arvon esimerkiksi paikallisessa päätöksenteossa.

75. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Varusmiehille mahdollisuus työntekoon

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että palveluksen aikaiset ansiotulot eivät vaikuta sotilasavustukseen.

Tämä takaisi kaikille varusmiehille sen, että työn tekeminen lomajaksoilla on kannattavaa ja mahdollista. Nykyinen tilanne ei kannusta varusmiehiä työntekoon, sillä varusmiehet joutuvat maksamaan sotilasavustuksestaan ansiotulon verran takaisin valtiolle.

Varsinkin korona-aikana pidentyneiden loma-aikojen myötä työnteko on tullut entistä houkuttelevammaksi. Varusmiehet ovat toivoneet jatkossakin pidempiä yhtäjaksoisia lomia - ja näin ollen pidempiä kiinniolojakin. Uskomme ja toivomme, että varusmiesten toiveita kuunnellaan, jolloin pelkkien viikonloppuvapaiden malliin ei enää palata. Uudistus siis tarvitaan, vaikka puolustusvoimissa siirryttäisiinkin normaalioloihin.

Vuosittain varusmiespalveluksen suorittaa noin 21 000 tuhatta, parhaassa työiässä olevaa varusmiestä. Varusmiehet voivat omalta osaltaan vastata Suomessa tällä hetkellä vallitsevaan työvoimapulaan. Kuitenkin kannustinloukku on niin suuri, että monelle varusmiehelle on kannattavampaa jäädä kotiin kuin mennä töihin.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee, että varusmiehillä tulee olla mahdollisuus lepoon iltavapaiden ja lomien aikana. Työnteon ei tule olla edellytys toimeentulolle varusmiespalveluksen aikana. Keskustanuoret kuitenkin ajattelee, että työn tekemisen tulee aina olla kannattavaa. Jos työn tekeminen on mahdollista varusmiespalveluksen ohessa, on sen oltava taloudellisesti kannattavaa eikä työnteon tulisi vaikuttaa sotilasavustukseen.

Kun työn tekeminen on kannattavaa, on työn tekeminen houkuttelevaa. Työn tekeminen varusmiespalveluksen ohella mahdollistaa vaurastumisen lisäksi myös arvokkaan työkokemuksen kerryttämisen.

76. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Pienten yhdistysten pankkipalvelut turvattava

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että pienten yhdisten pankkipalvelut on turvattava.

Viime vuosina yhdistysten pankkipalvelujen kulut ovat kasvaneet merkittävästi. Lisäksi pankkiasiointi on hankaloitunut johtuen pankkien asiakkaan tuntemiseen ja rahanpesun estämiseen liittyvästä lisääntyneestä sääntelystä. Esimerkiksi rahan tallettaminen koetaan hankalaksi nykypäivänä. Osaltaan myös konttoriverkostojen ja aukioloaikojen supistaminen hankaloittavat asioiden hoitoa vaikka rinnalle onkin pyritty tuomaan digitaalisia palveluita.

Kuukausittaiset palvelumaksut pelkästään tilistä ja verkkopankkitunnuksista voivat olla jopa 10 euroa. Pienelle yhdistykselle, kuten Keskustanuorten osastolle, summa on varsin suuri välttämättömistä palveluista. Asia koskettaa monia erilaisia yhdistyksiä, onhan Suomi yhdistysten luvattu maa. Yhdistykset tuovat paljon hyvää tähän maahan ja toiminnan taloudellinen rokottaminen on yhteisestä hyvästä pois.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret vaatii, että asiaan löydettäisiin ratkaisu, jolla pienille yhdistyksille taattaisiin kohtuuhintaiset peruspankkipalvelut sekä turvattaisiin vaivaton asiointi pankkien kanssa.

Liittohallituksen vastausesitys:

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää tärkeänä, että pankkikulut pysyvät kohtuullisina yksittäisille yhdistyksille. On kuitenkin syytä muistaa, että palvelumaksut ovat olennainen osa pankin toiminnan rahoittamista. Keskustanuoret kannustaa yhdistyksiä myös omaan varainhankintaan, jolla voidaan kattaa hallinnollisista kuluista aiheutuneita kustannuksia. Pankkiasioinnin sujuvoittamiseksi tulee karsia turhaa byrokratiaa ja satsata laadukkaisiin sähköisiin palveluihin.